

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Vasárnap
1931 * augusztus 16

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

186. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lei

Argetoianu fából vaskarikája

Iria: Kőrösi Sándor

Felborult az egyensúly a termelés és a fogyasztás között, — ez a főoka annak a válságnak, amelyet a kapitalista világ a háború óta átél. Hogy visszatérhessen a gazdasági egyensúly állapotához, arra a legjobb megoldás az, hogy a kapitalizmus adja fel a szabadság elvét, amely egész fejlődésének az alapja volt, ugyanakkor pedig az állam, amely mindaddig beérte azzal, hogy kedvező légkört tartott fenn a fejlődés és általában az egyéni kezdeményezés számára, ragadja magához a kapitalista gazdasági élet irányítását, szabályozását. A kapitalizmus csak úgy uszhatja meg mostani mély válságát, ha eddig korlátlan akciósabadságának a korlátozásával, sőt esetleg teljes megszüntetésével vállalja az állam legmesszebbmenő gyámkodását.

Ezt fejtette ki Argetoianu pénzügyminiszter, a kormány gazdasági hangadója, nagy feltűnést keltett valószínű előadásában, majd még világosabban az egyik bukaresti lapnak a minap adott intervjújában. Igaz, előadásában, amelyet a nagyobb hitelesség kedvéért a gyorsírói jegyzetek alapján a Monitorul Oficial tegnapi hivatalos értesítője is közöl, hozzáfűzte, hogy ő ezt a kényszerű és csupán átmeneti államkapitalizmust lehetőleg a parlamentarizmus, sőt egy baloldali politikai áramlat jegyében képzei. Nem ért ugyanis egyet azzal a fel fogással, amely a válság megoldását csakis a diktatúrában látja.

A kormány első elméleti és gyakorlati közgazdásza tehát nyíltan vallott az államkapitalizmus mellett, amelyet eddig a kapitalista gazdasági rendszer keretén belül csak a háborúban ismertünk meg. Ezzel a színvallással pedig besorakozott azoknak a glédájába, akik mindenképpen „szervezni”, fegyelmezni akarják a kapitalizmust, akik hiszik és remélik azt, hogy ennek a gazdasági rendszernek a szekerét, amelyet a szabad konkurrencia szilaj paripája az anarchia, az egyensúlyvesztettség kátyújába ragadott, csupán úgy lehet kivezetni a síma, egyenes útra, ha az állam veszi kezébe a gyepőt.

Argetoianu analizisében és konklúziójában alapjában véve csak az a nyíltság és bátor őszinteség az új, amellyel megállapításait leszögezte. Magát, ezt az államkapitalisztikus programot tudnivaló, akár tudatosan, akár pedig öntudatlanul — ez mellékes! — már gyakorlatban is alkalmazni próbálták nálunk is az előző nemzeti parasztpárti kormány közgazdász miniszterei: Manoilescu és Madgearu. Előbbi az ipar kényszerszindikálizálásáról, utóbbi pedig a gabona-felhasználás és a gabona-kereskedelem állami szabályozásáról készített nagyszabású javaslatával. Mindkettő államilag ellenőrzött és irányított központok felállítását mondta ki azzal, hogy a jövőben ezek fogják szabályozni úgy a termelést, mint az elosztást. Tehát előtűnik az etatizálás ideálja lebegett, az a parancsolónak és elkerülhetetlennek látszó szükségesség, hogy szakítani kell a nagy szabadsággal és állami kényszerzubbonyba kell bujtatni a féktelenné vált kapitalizmust.

Kísérletük meghiusult, meghiusította az élet, a valóság, amely nem törődik azzal, hogyan analizálják és hogyan próbálják merev rendszerekbe becsatolni. És ugyanígy feltétlenül fiaszkó vár erre az elméleti programra akkor is, ha majd Argetoianu kísérli meg a „negatív” állást, ráadásul — kurióziképpen — éppen az alkotmányos parlamentarizmus és baloldali demokrácia égisze alatt.

Miért? Egyszerűen azért, mert ahogyan a dolgot a pénzügyminiszter elképzei,

az nem volna egyéb, mint fából vaskarika.

A termelő-erők korlátlanul szabad játéka, a szabad konkurrencia, a gazdasági szabadelvűség ugyanis szükségesszerűen ugyanilyen szelleművé tette az egész társadalmi, politikai és kulturális életet is. Az alkotmányos parlamentarizmus és demokrácia természetes velejárója volt annak a gazdasági liberálizmusnak, amelyet Argetoianu az államkapitalizmussal — legalábbis átmenetileg — felfüggesztendők tart. Aki kiküszöböli a gazdasági szabadságot, ezzel kényszerül a valódi, őszinte, természetes demokrácia és parlamentarizmus megfojtására is, amint ezt már számos példa illusztrálta. Nincs egyik a másik nélkül.

Gazdasági diktatúrát, már pedig az

államkapitalizmus ez, — tudjuk jól a háborúból, amikor a hadviselés valóban elkerülhetetlenné tette az összes erők erőlyes kordában szedését — igen, gazdasági diktatúrát lehetetlen a valódi, hamisítatlan demokráciába és parlamentarizmusba gyökereztetni, mert a kettő teljesen összeférhetetlen. Talmi, mesterséges, mondacsínált demokráciát és parlamentet — elhiszük — szállíthat Argetoianu az államkapitalizmus kényszerzubbonyához, de az cseppel sem lesz különb annál, ami például Spanyolországban levetézt és amit ma is nyújt Olasz- és Oroszország.

Az államkapitalizmus felé megnyilvánuló tendenciát a trösztösödés és kartellizálódás folyamata idézte elő a ez a folyamat tényleg megkoronázódna az államkapitalizmussal. Azt azonban csak vagy naivsággal, vagy a legfesztelebb cinizmussal lehet állítani, hogy a trösztök és kartellek összeegyeztethetők volna az igazi, a kapitalizmus legjobb korszakából kivirágzott demokráciával és őszinte parlamentarizmussal. Az államkapitalizmussal pedig manapság csak a trösztök és kartellek eddig is átkos diktatúrája teljesednek be.

Argetoianu államkapitalizmus-magasz-

talásával kapcsolatban is csak azt mondhatjuk, amit a Manoilescu- és Madgearu-kísérlet alkalmával kifejtettünk: szerencsétlen és végzetes fázis volna ez, mert állandósítaná a háborús állami gyámkodásnak csak kivételesen elvisehető mód-szerét, amelyek a legszörösebb ellentétben állanak a kapitalizmus lényegbeli szabadelvűségével. Mit hozhat olyat — kérdeztük — az előretörő államkapitalizmus, ami továbbra is biztosítsa a társadalmi és egyéni fejlődésnek ugyanazt a lendületét, ugyanazt a kielézési szabadságát, amelyet a gazdasági, politikai és kulturális szabadelvűség az élet minden terén lehetővé tett? Az államkapitalizmus csak vigasztalan perspektívákat nyújt, amelyek sokkal végzetesebbek lehetnek, mintha a kapitalizmus orvosa nem próbálják természetével össze nem férő metódusokkal gyógyítani, hanem inkább magára hagyják a beteget, hogy saját életprincipiumaival szedje össze magát. Ha életképes még, feltétlenül talpraáll ugys. Idegen szervezetek egészségi szabályai csak árthatnak neki, amint már a háborús államkapitalizmus is majdnem katasztrófálissá vált számára.

Románia pénzügyi életének átcsoportosítása

Egymilliárd lej alaptőkével kezd meg működését a fővárosi nagybankok szindikátusa

A pénzügyminisztérium garanciájára a Nemzeti Bank átvette öt nagybank váltótárcáját. A nacionalizált vállalatok részvényeinek megvásárlásával tehermentesíti a bankokat az állam

Bukarest, augusztus 14.

A legújabb bankfizetéseketelenség által felkavart pénzpiaci eseményeinek homlokterében a fővárosi nagybankok szindikátusának megalakítása áll. Mint jelentették

a szindikátus megalakítására vonatkozó első tárgyalásokon 300 millió lej gyűlt össze a szindikátus alaptőkéjére.

Csütörtök délután és a késő esti órákban újabb megbeszéléseket tartottak a Nemzeti Banknál a bukaresti nagybankok vezetői, Manoilescu Mihály elnöke alatt. A megbeszélésen részt vett N. P. Stefanescu a Banca Româneasca vezérigazgatója, aki tegnap délután Szinájában volt királyi kihallgatáson. A bank-vezér beszámolt a gyűlésnek, őfelségénél történt audienciáról.

A késő esti órákban ért véget a bankár megbeszélés, amelynek lefolyásáról csak egyes részletek szivárogtak ki. Eszerint a tegnap esti megbeszélésen jegyzőkönyvbe foglalták a bankközi szindikátus megalakítását. A szindikátusban a következő bankok foglalnak helyet:

Banca Româneasca, Banca de Credit Român, Marmorosch Blank, Chrissovloni és a Banca Moldova.

A szindikátusban résztvevő nagybankok ma délelőtt 11 órakor újból összeültek és megszerkesztették a szindikátus alapszabályait, továbbá aláírták a végleges megalakulási egyezményt.

A szindikátus azonnal megkezd működését egy milliárd lej alaptőkével, ami az öt résztvevő nagybank váltótárcájából fog befolyjni. Ezt a közös alapot a pénzügyminiszter garantálja egy a Nemzeti Bankhoz intézett hivatalos garancia levelével. A kormány elhatározta, hogy ezt a milliárdos pénzügyi műveletet, amelyben az állam ilyen hatalmas összegre lekötöti magát, utólag fogja

szentesíttetni a parlament őszi ülészákal.

Tudott dolog, hogy a Nemzeti Bank alapszabályai szerint a visszleszámitolási hitelt a váltótárcának megfelelően alapítják meg. Így annál nagyobb fontossággal bír az a tény, hogy a nagybankok — annak ellenére, hogy váltótárcájukat a bankközi szindikátus alaptőkéjének rendelkezésére bocsájtották — továbbra is az eddigi keretek között fogják élvezni a visszleszámitolási hitelt. A Nemzeti Bank ezt az alapszabályoktól elütő műveletet a pénzügyminiszter beleegyezésével és annak teljes garanciájára hajtotta végre.

A kormány akciója tehát új érat jelent a fővárosi bankok életében.

A váltótárca átvétele olyan belső biztonságot nyújt a bankoknak, hogy azokat a legsúlyosabb válság, vagy megrázkódtatás sem lesz képes megintatni.

Felmerül ugyan a kérdés, hogy miért hagytak ki ebből a szindikátusból számos bukaresti nagybankot? A fővárosban tudvalevőleg nem öt, hanem több mint 15 nagybank működik. A Nemzeti Banknál ezt azzal magyarázzák, hogy a többi bank alaptőkéje főleg idegen tőke, míg a Nemzeti Bank által számszázalékosan támogatott pénzügyintézeteké — nemzeti tőke.

Ugyanezzel az akcióval kapcsolatban a pénzügyminiszter vissza fogja vásárolni a bukaresti bankoktól az összes nacionalizált ipari és kereskedelmi vállalatok részvényeit, amelyeknek értéke mélypont alá süllyedt és amelyek súlyos megterhelést jelentenek a pénzügyintézeteknek.

Érdekes, hogy az állam a jegyzési árfolyamon, tehát a jelenleginél jóval magasabb szinten váltja meg a bankoktól ezeket a részvényeket. Így többek között a

Steaua Romana petroleum vállalat részvényeit is meg fogja vásárolni. A vállalat tudvalevőleg egy svájci pénzcsoport tulajdonából nacionalizálták és annak idején Bratianu Vintila valósággal yényszerítette a bankokat, hogy a kétmilliárdot kitevő részvényeket együttesen lejegyezzék. Közben

a bankok rengeteget vesztek a részvényeken, amelyek felére értéktelepedtek le.

Az állam most kétmilliárd értékben meg fogja vásárolni ezeket a részvényeket és

így az ország egyik leghatalmasabb petroleumvállalata az állam tulajdonába megy át.

Hasonlóképpen megfogják vásárolni azon ipari részvényeket is a bankoktól, amelyeknek nagyobb követeléseik vannak az államnál. Ezzel megtörténik az első lépés Argetoianu programjának megvalósulása: az ipar államosítása felé.

A mai nap folyamán egyébként gyűlést tartott Bukarestben a Vidéki Bankok Szindikátusa is, és egy delegációt menesztett Manoilescu bankkormányzóhoz, kérve, hogy

a kisbankoknak egy képviselőjét is tegyék be a megalakítandó szindikátusba.

Manoilescu bankkormányzó kijelentette, hogy a Szindikátusba csak a nagybankok vehetnek részt, a Nemzeti Bank azonban elhatározta, hogy

a szindikátusokon kívüli intézeteknek is biztosítja azt az előnyt, hogy a visszleszámitolási hitelt, szükség esetén a váltótárca keretein túl is felemeli.

Ugyanakkor azt is kijelentette, hogy rövidesen meg fogja találni a módját annak, hogy a kisbankokat is megszervezze pénzügyileg.

A ZÁLOGBA CSAPOTT TEMESVÁR

A kávé, aki nem örül a tulzsufoltságnak. Háromszáz gyár közül csak hatvan működik. Zálogházai tragédiák négy fejezetben

*

Temesvár, augusztus 14.

Hosszu évek óta szilárdan állta az ostromot a Bácság fővárosa, a kis Bécsnek nevezett Temesvár és büszke daccal vetette vissza a gazdasági depresszió támadó csapatait: a csődöket, a nagymérvű leépítéseket, nincstelenséget és a nyomort.

Most azonban már kifogytak az utolsó segélyforrások, a város megadta magát sorsának, a pesszimizmus lett urrá az embereken. Már Temesvárott is mindenki panaszkodik.

A pályaudvarokon elegáns taxik sorakoznak, ezeknek kellene a forgalom nagyrésztét lebonyolítani. A taxik azonban úgy itt, mint a város öt másik pontján, tétlenül állnak és várakoznak, míg végül is átlag minden másfél órában jelentkezik egy utas és ekkor hatalmas közelharc fejlődik ki a sofförök között, a várható ötven-hatvan lejért. Az idegen első pillanatra a várost gondtalannak és gazdagnak véli. Gyönyörű paloták, gondozott terek, zsufoltság megtelt villamosok. A felületes benyomást még jobban megerősíti az elegáns berendezett kávéházak tulzsufoltsága, amelyekben protekcióval lehet csak helyet kapni. A kirakatokban a legizlésebb műgonddal összeállított holmik. Dölyfösen pöffeszkedő gyárkémények, diskuráló emberek.

Ezzel szemben:

Az idegének fogalma sincsen arról, hogy a lakások árai majdnem a felére csökkentek; hogy a végrehajtó éppen olyan mindennapos vendég, teszem fel, Rosenzweig Alajos nagykereskedőnél, mint Nincstelen János héthónapos munkanélkülinél.

A kávéházak valóban tele vannak, helyet tényleg nem lehet kapni, mert... Mert a csődbe kergetett kereskedők, megbukott bankigazgatók, leépített tisztviselők, napestig egy, vagy több pohár víz mellett ülnek és kötik egymással a legfantasztikusabb üzleteket, amelyek természetesen sohasem valósulnak meg. A kávé pedig naponta így imádkozik:

— Uram Isten, add, hogy a kávéházamban csak előlve lézengjenek vendégek, de azok legalább fogyasztóvendégek legyenek...

*

Na igen, hallom az ellenvetést, de ez a város mindig híres volt az iparáról, hatalmas gyáiról, impozáns kereskedelmi életéről, a mely majdnem amerikai tempóra emelkedett.

Hát gyárai tényleg vannak.

Csak hogy: Temesvár háromszáz gyára közül alig működik hatvan és azok is vegetálnak. A többieket elsodorta a gazdasági számum és csak az épületek maradtak meg, a portás legnagyobb öröme, akit az örrel együtt még fizetnek és eltartanak, mert a többi ezer és ezer munkást kitétték.

A bankok, Temesvár gazdasági életének erős védőbástyái, alaposan megfogytak és a megelők is úgy küzdöknek, ahogy a vízbe-fuló vergődik. Ime, egy jelenet:

Nagybank. Szerda délelőtt. A vezérigazgató előszobájában ülök és várok. A titkár átjékoztat, jótékony célra gyűjtenek és most környékezik az igazgatót. A társalgás odabenn hangos lesz, a hanghordozás szárnyalása mind magasabb és a titkárral, akarátlanul a következőket halljuk. Az igazgató beszél:

— Nem tudok adni. Jótékony cél... Jó vicc! Tudják azt, uraim, hogy én negyvennégy tisztviselőt tartok. Ez egy jótétemény, mert a negyvennégy tisztviselő közül harmincnégy felesleges. Ez egy jótétemény!

*

Na, és a kereskedők meg az iparosok. A jólétben bővelkedő kereskedők és keményen dolgozó, de legalább jól élő iparosok?

Hát kérem, a kérdésre azonnal válaszolni lehet, de kissé kiferdítve. Tudniillik a jólétben bővelkedő kereskedő helyett: gondokban bővelkedő kereskedőt kell mondani.

A keményen dolgozó iparos, ilyen nevezés.

ben szintén tulzás, mert ma már az iparos Temesvárott egyáltalán nem dolgozik keményen. Még puhán sem, helyesebben lanyhán sem, egyszerűen azért, mert nincsen munkája.

*

Most pedig meg kell nyugtatnom önöket, hölgyeim és uraim:

Vannak még üzletek mifelénk is, amelyek jól mennek. Tudniillik a zálogházak kitűnően mennek. Az emberek annyira szeretik a zálogházat, hogy erről négy fejezetben tudok csak beszámolni, de ebben a négy fejezetben benne van, benne él és lüktet ennek a városnak a halálriadója. Tehát:

Idő: Reggel nyolc óra.

Színhely: a Balázs-téren levő zálogház.

Két férfi beszélget és mintegy tíz percig tartó beszélgetésük pontos és élethű keresztmetszetét adja a mai lerongyolódott és lezülött viszonyainknak.

Az egyik férfi: Jó reggelt! Honnan ilyen korán?

A másik férfi (keserűen és némi gunnyal): Honnan, helyesebben kérdezve, hová? Zálogházba... Tizenötödike felé járunk, már nagyon szorítottak a lakbérrel és gondoltam, hogy ugys felesleges disz odahaza az a két perzsaszőnyeg. Hát most odavitettem...

Az első férfi (csendes lemondással és rezignációval): Az én lakásom már régóta csupasz. A szőnyegeteket már a képek is követik.

(Az egyik férfi volt bankbizományos, a másik ügyvéd.)

*

A diákoknál is!

Kitört a hatalmi harc a diákkongresszuson az angol és francia blokk között

Az egyik csehszlovák delegátus cserbenhagyta a diák-kisantantot

Bukarest, augusztus 14.

A Nemzetközi Diákszövetség kongresszusának a munkálatai, amelyek egyelőre még mindig a bizottságokban folynak, mindinkább megélelnek és egyre nagyobb érdeklődést keltenek.

A fontosabb bizottságokban a szervezeti kérdések vitája során

váratlan hevesességgel kitört tegnap az a hegemonia-harc, amely a szövetség kebelében már régebben lappang egyrészt az angol-szász, másrészt pedig a latin csoport között.

Az előbbi blokkba Amerikán és Anglián kívül a svájci, magyar és bolgár diákszövetségek tartoznak, míg a latin blokkot a győztes államok diákeága alkotja, persze Franciaországgal az élén s a lengyel, belga, spanyol, luxemburgi, valamint a kisantant-államok szövetségeseinek a részvételével.

A hatalmi vetélkedés azáltal robant ki, hogy

az angol-szász csoport nevében Morrow amerikai fődelegátus a nemzetközi diákszövetség szervezetének genfi központtal való centralizálását javasolta, amit a francia blokk különböző erőkkel ellenez,

ragaszkodva az eddigi federatív szervezeti formához. Az angol csoport arra hivatkozott, hogy a szövetség irányításának a Genfben való áthelyezése kívónna a nemzetközi diákegységet a nemzeti politikai maffiakáros befolyásolása alól s egyben megjavítaná a szövetség adminisztrációját. Ezzel szemben a latin blokk nem lát semmi garanciát arra nézve, hogy a szövetség Genfben nem jut az angol külügyi hivatal érdekszférájába, s attól tart, hogy a Népszövetség függvényévé válik.

A nagyjelentőségű kérdésben az első bizottság 8 szavazattal 7 ellenében az angol-szász javaslatot tette magáévá,

Temesvárott, ebben a józanságában híres városban a zálogházat könnyelmű fiatalok és zuhlott öregek, vagy véginségükben odavert szűkölködők látogatták. Ma a zálogház fogalma kitágult, kibővült és nem találunk az emberek benne semmi diffamálót. Nyugodtan lehet állítani, hogy a város lakosságának ötven-hatvan százaléka részben, vagy főleg a zálogházból él.

Kora reggel már megindulnak a csapatok a zálogház felé és a késő déli órákig egyre ömlik a sereg. Néhány óráig uriember nem igen kereste fel személynesen a zálogházat. Hordárral, vagy küldöncel bonyolítottatja le az üzletet. Ennek már vége. Minden banira szükség van és a szégyenkezés ideje elmúlt.

*

Korán reggel főleg a hivatalnokok és a munkába sietők lepik el a zálogházat. Később az asszonyok és gyerekek jönnek. Ezek tíz óra tájba érkeznek. Reggel ugyanis kiderült, hogy nincs miből főzni és, miután a fűszeres kereken megtagadta a további hitel folyósítását, rövid haditanácskozás után emellett az utolsó segélyforrás mellett döntöttek. Legutóljára a munkanélküliek érkeznek. Ők ráérnek, nekik van idejük bőven. Ahányan vannak, annyiféle hoznak. Ki ruhát, ki ékszer, ki írógépet és áhitatosan várja, míg a becsüis megállapítja az értékét. Szigoruan szabott árak vannak, ezt mindenki tudja, de azért legtöbbször alkuszak. Mindehhez többlet akar és elégedetlenkedik. Amellett meg vannak győződve róla, hogy a zálogház rossz üzletet csinál, hogy nem ad többlet, elvégre ugys kiváltják.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migren, idegzsákák stb ellen. Csakis eredeti csomagolásban árulják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban. Szf 17171

A becsüis azonban ismeri őket: ugyanis nem váltják ki. Csak szeretnék, szegények.

*

Ilyenkor, a közeledő ősz idején, főleg a családos emberek holmijai kerülnek a zálogházakba. A gyerekek taníttatása pénzbe kerül, hát ezt a meglevő holmiból szorítják ki. A papa cigarettatárcájából, a mama nyakláncából fogják a Karcsit beírni az iskolába...

Láttam a következő drámai jelenetet:

Zálogos: Kérem, nagyon sajnálom, de gramofonra nem adhatok pénzt. A raktáron tucatjával hevernek és sohasem váltják ki őket. Eladni pedig nem tudjuk.

Apa: (Hát ha más mód nincsen, akkor talán és, mert odakünn esős, boros idő lévén, felöltövel indult el hazulról, rövid gondolkodás után leveti kabátját és hosszú sóhajjal az asztalra teszi)... Akkor tessék, talán erre...

*

A zálogházak raktárai mindinkább megtelnek. Minden holmi előbb-utóbb odajut. Szakértők véleménye szerint egyenesen rejtély, hogy mit hoznak majd később a zálogházba...

Most még van mit bevinni. De mi lesz akkor, ha majd a lakások végleg kiürültek és levetni való kabát sem marad?...

*

Ez ma Temesvár. Most is lehet Bécshez hasonlítani. Ott is ilyen nagy a szegénység és szomorúság.

Ifjabb Kubán Endre

részére a külügyminisztérium garden-partyt rendezett, amely után a francia követség bizalmas tanácskozáson fogadta a francia delegációt, valamint a román és a többi kisantant-államok hivatalos kiküldöttjeit.

Ebből is látszik, milyen befolyás-vetélkedés folyik a jövő politikai és diplomata-nemzedék meghódításáért.

Marinkovics Varsóban

Belgrad, augusztus 14.

Marinkovics jugoszláv külügyminiszter augusztus 22-én Varsóba érkezik és két napig marad a lengyel fővárosban. E két nap alatt a jugoszláv külügyminiszter fontos tárgyalásokat folytat le a lengyel külügyminiszterrel, valamint a lengyel gazdasági élet kiemelkedő alakjaival.

Marinkovics a lengyel kormány meghívására utazik Varsóba s így utazásának különösebb diplomáciai jelentőséget tulajdonítanak.

Nem hull ki

a haja, ha a

PETROLE HAHN

hygienikus lotiót használja, mely biztos hatású hajhullás, korpa és a fejbőr viszketése ellen.

A PETROLE HAHN

megtisztítja és fényessé teszi a haját anélkül, hogy zsírosítaná. Megrögzili a frizurát és megőrzi annak természetes báját.

Kapható:

Gyógyszertár, drogeria, illatszertár üzletekben, fésztőlőszalonokban stb.

Képviselő Romániában:

Agence Générale Française en Roumanie (Ernest Thiriot)

Str. N. Filipescu No. 12. — Bucuresti.

Ne borotvapengét

kérjen hanem követelje a

székképviselet: C. Duisberg
Bucuresti I. Str. Carol Nr. 3

MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?

Milliókat harácsol össze Lőrinczy bankigazgató,

de senkisé tudja, hogy mire költötte

Sándor Józseftől 800 ezer lejt, Guráth-péktől másfél milliót
vett el a rejtélyes életű Lőrinczy Mózes

Kolozsvár, augusztus 14.

A megszőkött kolozsvári bankigazgató szédelgés-sorozatának az ügyében a rendőri nyomozás befejeződött.

A kolozsvári rendőrség pénteken délelőtt áttette a bűnjeleket és a lefoglalt aktákat az ügyészséghez, ahol a bűnyűgy leplezésére irányuló további vizsgálatot maga a vezetőügyész, Filipescu Richard vette a kezébe.

Ezzel a nagyarányú szédelgés bűnvádi következményeinek első felvonása lezárult. — Most már az ügyész és a vizsgálóbíró döntik el, hogy a megszőkött szédelgés ügyleteitől kik tekinthetők egyszerű áldozatoknak és kik tekinthetők bármiféle formában felelősöknek.

Ugyancsak az ügyészségi vizsgálat földadata lesz fényt deríteni arra a kinos kérdésre is, hogy hová lettek tulajdonképpen az eltűnt milliók.

Mert egyelőre még csak károsultak vannak, de senki sincs, aki Lőrinczytől ténylegesen pénzt kapott volna. Illetve van egy: Lenghel orvos, de ő is azt vallja, hogy a szédelgés, akiben egyébként eddig teljesen megbízott, és aki szinte uralkodott rajta, titokzatos befolyásával, mintegy 400 ezer lejt adhatott neki összesen, apróbb tételekben kölcsön, ezért azonban teljes értékű fedezetet kapott a ezen kívül szülői aláírásával több, mint egy millió lejt értékű váltót. Ezek a váltók forognak is a piacon. Egyszóval: Lenghel is az áldozatok közé tartozik, pedig ő más oldalról is benső összeköttetést tartott Lőrinczyvel. Allitól a szédelgés Buzdugan volt régens leányát akarta feleségül közelebbi Lenghelnek. Tehát csalafinta házasságkötés is szaporítja Lőrinczy furcsa magánüzleteinek a sorozatát.

A rendőrség és a közönség is abban a hitben volt, hogy János Gáspár kolozsvári ügyvéd kihallgatása adja meg a feleletet a bűnyűgyben felmerült kérdésekre. Az ügyvéd kihallgatása tegnap déltől este nyolcig tartott és ma, pénteken reggel is folytatódott. Az eredmény: Lőrinczynek egy újabb áldozata. János Gáspár nagy érdeklődéssel várt vallomása a következőkben foglalható össze: Már 1922. óta ismerte Lőrinczyt. Maga is megbízható és nagyon tehetséges embernek tartotta. Közlebbi összeköttetésbe vele 1928-ban került, amikor házat épített s erre a célra Lőrinczy közvetítésével kapott pénzt a bankból. Lőrinczy szinte feltűnően barátságos igyekezett lenni hozzá, kölcsönöket ajánlott föl, sőt egyizben 8 ezer lejt gyors baráti kölcsönrel segített is rajta. Azután jött azzal az ajánlattal, hogy átveszi az irodáját. Ebben az időben már olyan baráti volt közöttük a viszony, hogy föltétlenül bízott benne. A házépítés nagy terheket rakott rá s így hajlott a fölajánlott vásárra, különösen akkor, amikor Lőrinczy rendes havi fizetést is felajánlott. Így kötötték meg azokat a magánjogi szerződéseket, amiket a rendőrségben be is mutatott.

Ettől az időtől fogva aztán megváltozott közöttük a viszony. Az ügyvédi iroda ügyei kezdtek összebonyolodni az Autoglob ügyeivel, amit ő semmiképpen sem helyezett. Siettetette az elhagyatást, hogy

Lőrinczy először 180 ezer lejes váltót íratott alá vele, majd egy 600 ezer lejes.

A rendezésükkel viszont egyre késlekedett, ami sok kellemetlenséget okozott neki. Emiatt össze is veszték.

Bodnárt, az Autoglob igazgatóját figyelmeztette is, hogy szakítson Lőrinczyvel, mert neki egyre gyanusabbak azok az ügyek, a mikkel Lőrinczy foglalkozik. Az autoglobnál azonban Lőrinczy és az apósa, Győri Viktor voltak az urak. A figyelmeztetés következménye az lett, hogy megvonták tőle az ügyvédi megbízatást, ő erre új irodát nyitott a Bocskay-téren s fokozatosan minden összeköttetést megszakított Lőrinczyvel, akivel vé-

gül is úgy összeveszett, hogy két hét óta nem is beszéltek egymással.

Egyébként pedig a 600 ezer lejes váltónak egy 120 ezer lejes töredéke még mindig az ő aláírásával forog a pénzpiacra.

Tehát János Gáspár is áldozat, bár a gyanuja idejében felmerült az egyébként uralkodóan erős egyéniségű Lőrinczy ellen s igyekezett is megszabadulni büvköréből.

De vannak újabb áldozatok is. Ezek közé tartozik Sándor József szenátor, akinek a pénzét az E. M. K. E. pénzüvel együtt Beregszászy, az E. M. K. E. pénztárosa adta Lőrinczy kezére.

Beregszászy rokona Lőrinczynek, megbízott benne s amikor a tekintélyes bankigazgató arra kérte, hogy a 800 ezer lejnyi összeg az ő kezén keresztül kerüljön betétként a bank-

Az 1926, illetve 1927-ig megszerzett külföldi diplomákat nem kell nosztrifikáltatni

Bukarest, augusztus 14.

A kormány félhivatalosában, a Neamul Romaneschen, a „kisebbségeknek adott kedvezmény” cím alatt rendkívül érdekes információ jelent meg.

A Neamul Romanesche szerint Jorga közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, a melynek értelmében mindazok a diplomák, amiket román állampolgárságu diákok magyarországi egyetemeken az 1925–26. tanév végéig szereztek meg, a román diplomákkal egyenlőjűek. A rendelet az orvosi diplomákra vonatkozólag a fenti időhatárt egy évvel későbbre, vagyis az 1926–27. iskolai év végére tolja ki.

E rendelet tehát azt jelentené, hogy a román állampolgárságu diákok Magyarországon szerzett diplomáit, amennyiben azokat 1925–26., illetve 1926–27. iskolai év előtt szereztek meg, nem kell nosztrifikáltatni.

Aláírták a magyar kölcsönt

Budapest, augusztus 14.

A 33-as bizottság mai folytatódó ülésén Wekerle Sándor pénzügyminiszter déli egy órakor bejelentette, hogy ebben a pillanatban kapott párisi telefonüzenet szerint a Magyarországnak folyósítandó ötmillió font összegű kölcsönt ott déli félgy órakor aláírták.

A pénzügyminiszter bejelentése a 33-as bizottságban rendkívüli megnagyobbított keltett. Általános a vélemény, hogy Magyarország ezzel az utolsó napok zavarából teljesen talpraállott.

A mindenható olló

Hogy igyekezik megóvni a romániai filmcenzura a mozilátogató közönség lelkületét?

Megjelent az új filmrendelet

Bukarest, augusztus 14.

A közoktatásügyi minisztérium újabb alosztályt létesített, amely szárnyai alá veszi és gyámoztatja az eddig vagon vesztébe rohanó tisztelt publikumot, amely elkövette azt a végzetes könyvelméséget, hogy válogatás nélkül megnézett minden filmet, amit a világállalatok piacra dob- tak. A „filmeket ellenőrző és cenzuráló bizottság” első rendeletéből megtudhat- ják Greta Garbo és Chaplin imádói, hogy a moziképek három kategóriára osz- lanak, mégpedig oktató, szórakoztató és rossz filmekre.

Az „oktató filmek” elnevezés alatt azok a filványosságok értendők, amelyek jótékony hatással vannak a közö- nség látókörére. Ebbe a csoportba főleg a tudományos filmek tartoznak.

A „szórakozó filmek”-nek csakis a köz- önség kedélyének kell kedvezniük, mel- lőzniük kell minden olyan jelenetet azon- ban, amely az úgynevezett „rossz filmek” jellegzetes sajátossága.

A „rossz filmek”? Külföldön élő film- rendezők bizonyára megrökönyödve ve- szik majd tudtul, hogy ilyenek is kike- rültek kezeik alól. Az újszerű rendelet fel is sorolja őket. Ilyenek a bűnyűgyi tendenciájú, politikai, esetleg szociális problémával foglalkozó, nemzedek között vizsályt keltő, egyházat és intézménye- ket ócsárló és — most jön a fekete leves — az erkölcsre füttyülő filmek!

A hangos mozik nézőterén, ezek sze- rint, csak olyan csókok fognak cuppog- ni, amiket az illetelmes és jónevelésű pubi kap a mamától! Szerelmes csókok? Hogyisne! A süvítő lövések sem a go- nosztevők revolvercsőveiből fognak ez- után száguldani. Érdemes összeháallu tu-

dósok fognak revolverlövéseket leadni, hogy a hang másodpercenkénti sebességét újból megállapítsák.

A bizottságnak egyébként éppen úgy jogában áll elvetni, mint a közönség fi- gyelembe ajánlani egyes filmeket, ugyan- akkor a mozik hirdetéseit is ellenőrzi, ne- hogy „rossz” filmeknek csináljanak prop- agandát a mozitulajdonosok.

Az új rendelet alapján előreláthatólag detronizálni fogják Marlene Dietrichet és „sex-appeal”-lel megáldott kolle- gáit!

Újabb csillagok fognak a film égbolt- ján előtűnni. Tiszta egyes bizonyítványú gyermekek, szemérmes hajadonok, iruló-piruló süldölányok és kenettelje- sen mosolygó aggastyánok...

A hangosfilmet nálunk követni fogja az ordító nagyképűség.

(n. f.)

ba, gyanu nélkül engedett a rábeszélésnek. Hét darab takarékkönyvet kapott a 800 ezer lej fejében. Most kiderült, hogy mind a hét könyv hamis.

Az újabb felfedezett károsultak között van Guráth pékmester is, akinek másfél- millió leje uszott el a Lőrinczy kezén.

Ő is úgy járt, mint Beregszászy: a banknál levő folyószámláját a tekintélyes bankigaz- gatón keresztül intéztette. Károsultként sze- repel Fischbein kereskedő is, aki az árveré- seknél szerzett magának nem éppen tetszetős nevet. Ime: Lőrinczynek ilyen tizletei is vol- tak: Fischbein segítségével operált, mint ár- verési hiéna. Az üzlethez pénzt is adott, de végeredményben többet vett föl Fischbeintől, mint amennyit adott. Ez is az ő módszerei közé tartozott. Fischbein 300 ezer leje után bu- sul.

S még egy utolsó, talán jelentős adat: Győ- ry Viktor, az após, azt vallotta, hogy veje összesen 1800 lejjel a zsebében szökött meg Lenghel orvos viszont azt vallja, hogy Lő- rinczy azon az utolsó estén, amikor tőle pat- kánymérget kért, egész csomó ezrest költöz- tetett át egyik zsebéből a másik zsebébe. Az ő becslése szerint a bankcsomó kitett 100 ezer lejt.

Magyar konzulátus lesz Temesváron

Bukarest, augusztus 14.

Az új román-magyar kereskedelmi szerződés értelmében Magyarország konzulátusokat létesíthet az összes romániai nagyobb városokban, ahol tömegesen él- nek magyarok.

Hírek szerint a szerződés értelmében első új magyar konzulátust Temesváron állítják fel.

Fiaszkót vallott a legújabb szondaóltási kísérlet is

Bukarest, augusztus 14.

Megírtuk, hogy két amerikai mérnök új módszerrel készül eloltani a már évek óta lángoló moreni-i szondát. Az új mód- szer lényege az lett volna, hogy nagy- mennyiségű vizet szivattyúznak az égo petroleumkutba s aztán, ha a lángok alább hagynak, erősfájl hordóban ötven kilo- grammnyi dinamitot vezetnek be, amit felrobbantva, sikerül majd eltemetnie a szonda száját. Tegnap már másodszor próbálkoztak ezzel a módszerrel, de csak a víz szivattyuzásáig jutottak. A lángok ugyan megkisebbedtek, ugyanak- kor a gázömlés aggasztóan megnöveke- dett az összes szomszédos szondákban és minden környékbeli kis földnyíláson.

A mérnökök 19-én újra megkísérlik még az oltást, ha aztán akkor se sikerül, úgy sorsára hagyják a két év óta lán- goló petroleumfáklyát.

Kinos botrány az aradi törvényszéken

Aradról jelentik: Kinos bot- rány játszódott le ma délelőtt az aradi tör- vényszéken. Dr. Kalló György ismert fiatal ügyvéd megjelent az első szekció jegyzőjé- nél, Morár Mateinál és egy irat kiadását kérte. A jegyző felvilágosította az ügyvédet, hogy az iratot csak a bíróság engedélyével adhatja ki, azonban szívesen megmutatja. A fiatal és ingerlékeny ügyvéd erre kvalifikál- hatatlan sértésekkel támadt a jegyzőre, majd sarkon fordult és távozott. Morár jegyző utá- nament és a folyosón magyarázatot kért az ügyvédtől, viselkedéséért. Dr. Kalló erre még jobban dühbe gurult, előrántotta revolverét és lelövessel fenyegette meg a jegyzőt. — A hangos kiabálásra többek előjöttek, Kalló dr. pedig egyenesen berohant a törvényszék el- nökének dolgozószobájába, hogy panaszt te- gyen Morár jegyző ellen. A törvényszék el- nöke utasította a jegyzőt, hogy tegye meg a feljelentést az ügyvéd ellen.

KOCSIS-féle
14223
**hulladék-
tüzifa**
leszállított áron:
nagysekér 290, kissekér 190.
BRASSÓ. TELEFON 187.

Telefon: 518	„MODERN MOZGÓ”	BRASSÓ
Ma óriási premier! A legszebb orosz-tárgyu hangos-filmretek.		
a legszebb filmszínész nő első hangosfilmje:		
Dolores del Rio		
„A vörös táncosnő”		
táncos és énekes.		
Magyar feliratok.		
WESTERN beszélőgép.		
Matiné		
Szombaton	d. e. 11—1-ig d. u. 3—5-ig	10—15 lejes helyárakkal
„Éva bűnei”		

Nem adják ki a nyári szabadságokat a vasutnál

Indokolás: kevés a személyzet — és mégis újabb elbocsátások veszélye fenyeget

Kolozsvár, augusztus 14.

Az évközből kiállott rengeteg tortúra: fizetésredukció, tömeges elbocsátások és áthelyezések után a CFR személyzete fokozott türelmetlenséggel várta a szokásos nyári szabadság idejét, hogy kipihenhesse a sok herce-hurca és a nehéz szolgálat fáradalmait. Nincsen szó arról, hogy valahol a Lidón akarna a vasutas négy hetet eltölteni, mert a szabadság dolgában is meglehetősen szűkmarku a CFR. A szolgálatban eltöltött évek száma szerint 5–20 napos fizetéses szabadságot biztosít a szolgálati szabályzat a személyzetnek. Egy tízéves vasutas 10 napot, egy husz éves vasutas 20 napi szabadságot kap. Azaz: csak kapott. Tavaly.

Az idén az első szériának még szerencséje volt. Azt elengedték, de mikor a kismembekre került volna a sor, valahonnan azonnal megjött a rendelkezés, hogy senki nem mehet szabadságra.

ra.

A törvényes szabadságidőnek ez az eldobása érhető elkeseredést váltott ki az érdekelt személyzet körében, amely ezt annál súlyosabb sérelemnek érzi, mert a magasabb hivatali beosztású CFR-alkalmazottak igenis kiveszik a rendes szabadságukat. Ugy látszik, ezekre nem vonatkozik a kismembek nyári pihenőjének eldobására kitalált indoklás, hogy kevés a személyzet. Ami igaz is. Az irodákban nem nagyon csökkent a létszám sem az áthelyezések, sem az elbocsátások következtében. De annál inkább csökkent a külső szolgálatban. És most nincs szabadság, mert kevés a személyzet. Akkor minek bocsátottak el annyi embert és miért kísért most is az újabb leépítések réme? Erre feleljenek az illetékes urak, akik valamelyik fürdőhely kellemes szieszájából adták ki a parancsot, hogy — nincs nyári szabadság.

Janovics Jenő különvéleményt jelentett be a Mavrodi-féle színházrendelet ügyében

A városok kezében van a kisebbségi színjátszás sorsa. Kinek a táviratát dobta el a színházügyek vezérigazgatója? Nehézségek vannak a szintársulatok szervezése körül. Nagyváradon is lesz mozi a színházban

Kolozsvár, augusztus 14.

A színház-fronton még most is zajlik a harc, amelyben a tét: a kisebbségi magyar színészet sorsa. Csak úgy labdázunk vele, mint valami lejárt vasuti jeggyel és a nagy marakodásban — tertius gaudet. A nevető harmadik Mavrodi, a színházi ügyek vezérigazgatója, aki cézári gesztussal kijelenti, hogy ő nem Rebrenu, neki ne diktáljanak a magyarok. — Arról a táviratról van szó, amelyet Mavrodi elolvasás után eldobott a papírkosárba. Ezt a táviratot nem dr. Janovics Jenő küldte, hanem az erdélyi magyar kulturális intézmények. Az aláírók a következők: gróf Bánffy Miklós a kolozsvári Színpartoló Egyesület nevében, Kovács Dezső gimnáziumi igazgató az Erdélyi Irodalmi Társaság nevében, Koós Károly az Erdélyi Helikon nevében, dr. Krenner Miklós, az Erdélyi és Bánsági Kisebbségi Újságírók Szervezetének elnöke és dr. Janovics Jenő, a kolozsvári Magyar Színház igazgatója. Ezek a testületek azt kérték Mavroditól, hogy legfeljebb 4–5 kerület legyen csak mert ha több színigazgató lesz, akkor egyik sem tud megélni. Neveket a távirat egyáltalán nem ajánlott, hanem az aláírók mindössze azt kérték, hogy Mavrodi vezérigazgató hallgassa meg az erdélyi magyar kultúregyesületek véleményét is a színházkérdésben.

Ez a meztelen igazság:

„NEM ROSSZ A RENDELET, HA...”

Nagyon érdekes azonban, amit dr. Janovics Jenő mondott a színházi beosztások ügyével kapcsolatban. Ime:

— En, habár aláírtam a szóbanforgó táviratot, különvéleményt jelentek be. Mavrodi rendeletét jónak tartom, azzal a feltétellel, ha a városok végre a saját színházak ügyét szívügyüknek fogják tekinteni és lelkiismeretesen döntenek a játszási engedélyekről. A városok közvetlenül ellenőrizhetik a színigazgatók működését, ismerik őket és megkövetelhetik úgy az erkölcsi, mint az anyagi garanciát attól, akire színházuk vezetését bizzák. Ezzel szemben a minisztérium csak hosszadalmas ideig beérkező jelentésekből értesülhet egyes városok színházi eseményeiről és mire intézkedhetne, az események elvesztik aktualitásukat. Viszont a városoknak módjuk van arra, hogy az igazgatókkal olyan szerződéseket kössenek, melyek minden eshetőséggel számolva kizárják azoknak a botrányoknak a megismétlődését, amelyek eldisztelenítették az erdélyi magyar színházak működését.

— Az, hogy a rendelet folyamánaképpen tulsok lesz a színigazgató, nem érv, mert ha a városok felelősségük tudatára ébrednek, akkor meg fogják kívánni a jelelkező igazgatóktól azt is, hogy annyi város felett rendelkezzenek, amennyi elég arra, hogy az évből legalább 8–9 hónapot becsületes munkával tölthessék

el és a színészeiket maradéktalanul ki tudják fizetni. Én tehát egyáltalán nem találok veszedelmesnek ezt a rendeletet, feltéve, ha a városok ráébrednek annak tudatára, hogy választásukkal ők legalább is 50 százalékban felelősséget vállalnak a színházi szezonok zavartalan lefolyásáért.

KOLOZSVÁR—NAGYVÁRAD—BRASSÓ

Janovics igazgató ezután az egyes városok jövő szezonjáról és ezzel kapcsolatos tárgyalásairól beszélt.

— Kolozsváron — mondotta — október elsején kezdődik meg a színház és hét hónapos lesz a szezon. Jelenleg Máramarosra van a társulat, de szeptemberben nincs hol játszania. Egész színigazgatói működésem alatt ez most történik meg először. Nagyváradra adtam be kérelmet, miután az ottani színügyi bizottság és a sajtó ezt kötelességemmé tették. A napokban tárgyaltam is az illetékesekkel és úgy vettem észre, hogy nagy szimpátiával fogadják a kolozsvár-nagyvárad-i kapcsolat újramegteremtését. Miután a nagyvárad-i városi tanács ismét pályázatot írt ki a színházban létesítendő mozira és most az a meggyőződésem, hogy ha ezt a vállalkozást nem a színigazgató, hanem idegen kezére bizzák, olyan súlyos összeütközések támadnak belőle, amelyek a színházi előadásoknak rendkívüli károkat okozhatnak, bejelentettem a városnál azt a készségemet, hogy hajlandó vagyok a mozit is vezetni, azzal a feltétellel, hogy a mozi minden várható jövedelme a várost illeti, amely arra kell kötelezze magát, hogy azt a magyar és román színházak segélyezésére fordítani. Ez a kérdés is most van tárgyalás alatt.

— Miután Kolozsvár és Nagyvárad csak a téli hónapokban tudja a társulatot foglalkoztatni, megkérve nyeltem Brassót is, ahol azonban igen nagy probléma a helyiség kérdése. Sajnos, még ezzel sem lehet megoldani a nyári 4 hónapot teljesen.

A PESTI SZÍNÉSZEK ÜGYE

— Komoly nehézségek mutatkoznak a társulatok szervezése körül, mert mint ismeretes, a kormánynak most az az álláspontja, hogy

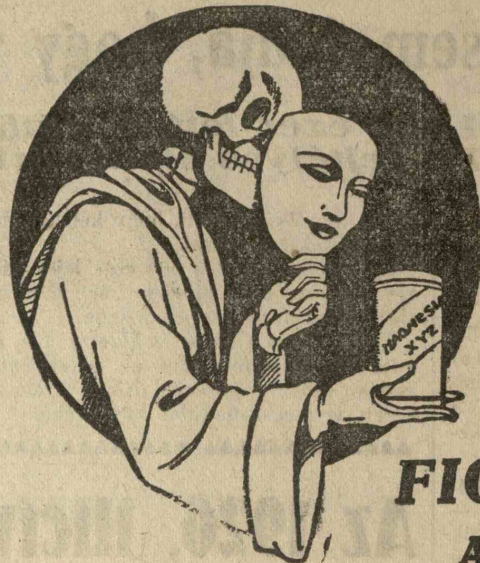
magyar állampolgárságú színészeket nem enged be az országba.

Ez a tilalom szerintem sokkal súlyosabb mint Mavrodi rendelethez, mert bizonyos szerepkörökhöz itt nincsen megfelelő színész. Sokkal fontosabb lenne, ha ebben az irányban történe intervenció. — Cserébe én azt ajánlanám, hogy a nyári alkalmi társulatokat, melyek nívót igazán nem képviselnek és főleg nem reprezentálják a magyarországi színjátszás jelenlegi nívóját, ne engedjék be, mert rendszerint elkedvetlenedést okoznak a magyar közönség körében. Ezek helyett engedjék be a komoly erőik közül azt a

minimumot, amely nélkül a rendes szintársulatok nem tudnak működni.

Befejezésül kérdésekre Janovics közölte még, hogy a Horváth-Tholdy-László Ákos rezsim által hirdett drámapályázat ügyében, amelyet a Színpartoló átvállalt, ősszel fognak dönteni. A

pályázatra több, mint harminc darabot nyújtottak be, de különböző körülmények közrejárásá miatt ezeket a darabokat még senki el sem olvasta és így még nem lehet tudni, hogy minőség szempontjából milyen eredménnyel járt a pályázat.

FIGYELEM!

Az Ön egészsége veszélyben van!

Ha **Magnesia S. PELLEGRINO**-t kér és e helyett Önnek más szert ajánlanak

Utassza vissza! Utassza vissza!

Győződjön meg arról, hogy a csomagoláson rajta van Szent Pelerin márkája a „PRODEL” aláírással.

MAGNESIA S. PELLEGRINO

Anis izzel és anis is nélkül.

Vezérképviselő és főlerakat: C. CENTONZE, BUKAREST, VI., Str. Dr. Clunet 3. Telefon 360/95

17305 sz. 3

Modern konyhában a **Red-Star** petroleum fűzőkészüléket használják.

Az amerikai **The Detroit Vapor Stove Company** Detroit Michigan U. S. A. gyártmánya.

Bél nélkül

Nyomás nélkül!

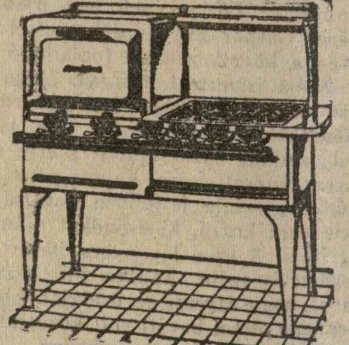
70% megtakarítás

A RED-STAR már néhány hónap alatt fizetődik ki, a nagy tüzelőanyag-megtakarítás által. Bárki által könnyen kezelhető. A RED-STAR fűz, süt bármilyen ételt. A RED-STAR nem szorul javításokra vagy állandó alkatrész kicserélésekre.

Látogassa meg sürgősen a „Menajul Modern”

„FERROMANA” S. A. R.

Bukarest, Cal. Victoriei 71.

INSECTOMOR

Vezérképviselő és lerakat:

I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI,

Str. Barației 35, Etaj I.

Augusztus 26-án érkezik Laval és Briand, Berlinbe

Berlin, augusztus 14.

Jólinformált helyről származó értesítés szerint Laval francia miniszterelnök és Briand külügyminiszter augusztus 26-án érkeznek Berlinbe, ahol előreláthatóan két napig fognak maradni. A látogatás végleges programját a napokban közlik. 1870 óta ez lesz az első eset, hogy Franciaország miniszterelnöke hivatalosan Németországba utazik.

Zárlatot rendeltek el a „Timisiana” volt vezérigazgatójának vagyonára

Temesvár, augusztus 14.

Az annakidején nagy port felvert „Timisiana”-bankbukásnak váratlan epilógusa támadt. A vizsgálóbíró, aki ebben az ügyben a vizsgálatot vezeti, ma

zárlatot rendelt el a bank volt vezérigazgatójának, Sîtescunak három és félmillió lejes vagyonára.

A zárlat elrendelése azért vált szükségessé, mert utólag súlyos gyanu merült fel a vezérigazgatóval szemben arra nézve, hogy a bank 1928-as mérlegét meghamisította. Ebben az időben ugyanis már százötven millió lej passzívája volt a pénzügyintézetnek, a mérleg ezzel szemben kilencmillió lej nyereséget tüntetett fel. Sîtescu vagyona ellen a zárlatot fogantatották.

Károly király is megjelenik

a Brassói Lovaregylet ezévi lovasmérkőzésein

Brassó, augusztus 14.

Szeptember 18—19—20-án Brassónak és a közvetlen környék lakosságának rendkívüli és a mai autókorszakban igazán ritkán élvezhető látványban lehet része. A Brassói Lovaregylet ugyanis ebben az évben ezeken a napokon rendezi meg Károly király védnöksége alatt, országos lovasmérkőzéseit, amelyek az elmúlt években is annyi elismerést szereztek az erdélyi lótenyésztésnek.

Az ezévi országos lovasünnepély az eddigiekénél is izgalmasabb és érdekesebb lesz. Brassó ezeken a napokon minden valószínűség szerint országos középonttá válik, mert

a három napig tartó ünnepélyen megjelenik maga a király is, a királyi család tagjai, valamint a külföldi diplomáciai kar kíséretében.

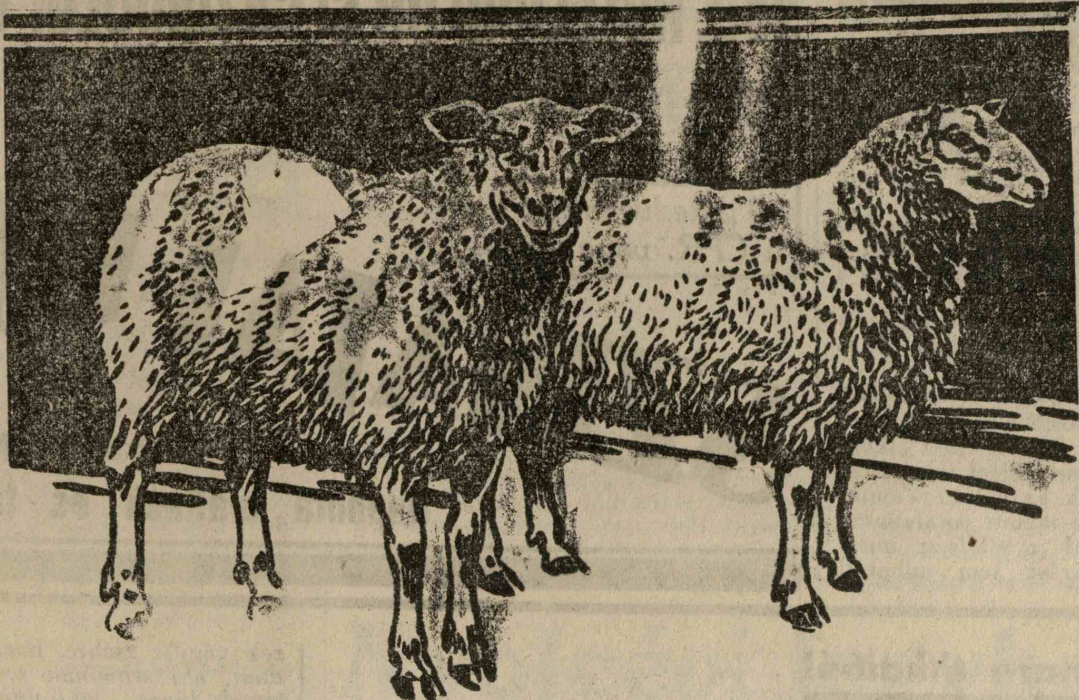
Érthető tehát, ha az ünnepély előkészítésében a Lovaregylet rendezőségén kívül az összes állami hatóságok, sőt a polgárság is derekasan kiveszi a részét.

Az ünnepségek középpontjában természetesen a lovasmérkőzések fognak állni. Első szám a fogatszépségverseny lesz, amelynek meghatározott célja az általában izlés növelése. Csak hibátlan szépségű lovak indulhatnak. A két, vagy többfogatuaknál fontos szempont lesz a lovak természetének és színének összhangja, a szerszámozás, sőt az urkocsis öltözete is. A szépségversenybe benevezett fogatok két csoportban indulnak: egy és két fogatúak s aztán négy, öt és hatos fogatok. Nevezési díj 200 lej.

A második számban a hasznos fogatok mérkőznek két csoportban: könnyű és nehézlovas fogatok. Ennek a versenynek a célja az, hogy a jó és hibátlan lovak díjazásával fejlessze a gazdálkodáság előismeretét és növelje a tenyésztők ambícióját. Természetes, hogy ebben a számban praktikus gazdasági, vagy ipari fogatok indulnak. Hajtókocsis bárki lehet. A nevezési díj 100 lej.

Jelentkezési határidő mindkét számra szeptember 5. Cím: Hazay Andor, Brassó, Weisz Mihály-utca 5. Itt kell befizetni a nevezési díjakat is, valamint itt szerezhetők be a versenyzésre vonatkozó bővebb tájékoztató is. A lovak elszállításáról az Egyet gondoskodik, sőt a kilométernél távolabbról induló lovak számára az ingyen vasuti fuvarozást is biztosítani fogja.

A bíráló-bizottság tagjai lesznek: Moruzi herceg, lovassági főfelügyelő, Filip Jacob ezredes, a remondavásárló bizottság elnöke, Teleki Arthur gróf, földbírtokos, Brannenbergek és Knapp nyugalmazott huszárezredesek.

Az állattenyésztő öröme

a szép, erőteljes jószág. De csak gondos ápolás és helyes etetés révén lehet eredményes a munkája és csak így fizetődik ki a tenyésztés.

Gondozásra van szüksége a traktornak is és mindenekelőtt helyes kenésre, ha azt akarjuk, hogy munkája eredményes legyen. Üzemzavarok és javítások lehetetlenné teszik, hogy használata kifizetődjék, ezért kellene a traktorüzemhez következetesen csakis elsőrangú termékeket használni.

A traktorok tökéletes teljesítmőképessége, üzembiztonsága és amellet leghosszabb élettartama a Vacuum Oil Company magasértékű termékei révén biztosítható, melyeket

éppen a takarékos gazda különösen kedvel: a helyes kenéshez

Mobiloil

VACUUM OIL COMPANY S.A.d.R.

BOILA ROMULUS:

Nyiltan kimondom, hogy mi is csak részben oldottuk meg a nyugdíjkérdést

Ennek a kormánynak meg kell buknia, vagy az ország omlik össze

Kolozsvár, augusztus 14.

Erdély egész területén folyik a nyugdíjasok szervezése, hogy egyesült erővel léphessenek fel nyomorúságos helyzetük javítása érdekében. Ugyanekkor a kormány módosította a Boila-féle nyugdíjtörvényt — jogmegszorító tendenciával, mintha a nyugdíjasoknak nem lenne elég az eddigi kálváriajárás. Ezekhez a mozgalmakhoz a fővárosi sajtó egyrésze szorgalmazza a kísérezést, amely fáradhatatlanul folytatja a kampányt a Központi Nyugdíjpénztár volt elnöke ellen, hogy miért adott nyugdíjat az esküt nem tett volt magyar tisztviselőknek. Felkerestük ebből az alakomból dr. Boila Romulus egyetemi tanárt, azzal a kérdéssel, hogy ő mit szól a nyugdíjfront legfrissebb eseményeihez. Boila professzor mosolyogva viszontkérdéssel kezdi meg a választ:

— Azt gondolja, hogy nem törték volna ki a nyakamat, ha csak a legkisebb szabálytalanságot is megállapítják ellenem? Maga a nyugdíjpénztár mostani elnöke jelentette ki, hogy az általam önmagam ellen kért fegyelmi vizsgálat negatív eredménnyel járt. Lehet, hogy sokaknak nem tetszik, amiért legalább részben rendeztük a volt magyar tisztviselők nyugdíjgyűjt, de ez csak nem bűn, hiszen ezeknek a szerencsétleneknek törvényes jogaik voltak. Én ezt a cselekedetet a Maniu-kormány legszebb tetteinek tartom, mert egy régi igazságtalanság jóvátételének kezdetét jelentette.

Azok a magyar tisztviselők, akiket 1918—1919 telén az utcára dobtak családostul, azzal az ürüggyel, hogy nem tették le a hűségesküt az új román im-

périumra, az akkor érvényes magyar törvények alapján teljes joggal igényt tarthattak arra, hogy nyugdíjba helyezték, ha már alkalmazni nem akarták őket.

— Ennek a kérdésnek a rendezése a Consiliul Dirigent kötelessége lett volna, de már nem volt rá ideje, mert idő előtt feloszlatták. A következő kormányok az ismert nemtörődomséggel kezelték ezt a törvényes kötelezettséget, amely a román államnak, mint a magyar állam kötelezettségeinek örökösének becsületbeli ügye is.

Csak egy régi mulasztás pótlásáról, egy törvényes jog gyakorlati elismeréséről szó,

amikor törvénnyel kihirdettük, hogy mindazok a volt magyar köztisztviselők, akik nem tettek hűségesküt, nyugdíjba kerülnek azoknak a törvényeknek az alapján, amelyek az eskütétel megtagadásának idején itt érvényben voltak. Ezt „követte el” a nemzeti parasztpárti kormány és ez minden más kormánynak is a kötelessége lett volna.

— Utóvégre ezek a volt magyar tisztviselők teljesjogu román állampolgárok és csak az elvakult gyűlölet, nyilvánvaló hozzá nem értés és irigy rosszindulat csinált fegyvert ellenem a nyugdíj-ügyből, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy rajtam, mint a Maniu legközvetlenebb környezetének tagján keresztül, magának Maniunak az erkölcsi tekintélyét ássák alá. Pedig

nyiltan kimondom, hogy csak részben oldottuk meg a nyugdíjkérdést. A volt magyar nyugdíjasok nem kapták meg

teljes összegükben a járandóságukat.

Ha az összes pótlékokkal együtt 10 évre visszamenőleg kifizettük volna őket, ahhoz körülbelül egy félmilliárd lej kellett volna, de csak az alapnyugdíjat kapták meg, amely 79 milliót tesz ki, a következő években pedig valam 25 milliójába fognak kerülni az államnak a volt magyar tisztviselőkbel lett nyugdíjasok.

Ezután a nagyérdeklődésű nyilatkozat után az aktuális politikai helyzetre terelődött a beszélgetés. Boila professzor kissé habozik, mintha valami fontos dolgot akarna elárulni, de lefekteti a mondanivalóját és megelégszik egy erőlyes kijelentéssel:

— A mostani kormány diktatórikus kormány, ha az alkotmányosság álarcá mögé bujik is. Diktatórikus módon törént a kinevezése, diktatórikusan folytatja le a választásokat és diktatórikusan kormányoz is, miközben még a saját törvényeit sem respektálja. Javulást nem hozott, sőt az ország még naryobb bajban van. Ennek a kormánynak rövidesen meg kell buknia, vagy az ország omlik össze. De ha el is megy a Jorga-kormány, a kibontakozás nagyon nehéz lesz. Még a legtisztább választások és a legdemokratikusabb kormányzás sem segíthet, amíg az állam jelenlegi berendezése gyökeres módosításon nem megy keresztül. Én most készítek elő egy akciót, amely teljesen új alapokra kívánja helyezni Románia egész állami életét a leg-szélesebbkörű decentralizáció alapján.

Közelebbi felvilágosítást erről a nagyfotosságu politikai kezdeményezésről nem volt hajlandó adni Boila professzor. Még nem időszerű. Bányaí Ernő.

Arad 3, Temesvár 9 millió-val pótolja a nyugdíjintézet hiányait

Arad, augusztus 14.
A Központi Nyugdíjintézetnél észlelt deficit pótlására a kormány tudvalevőleg elrendelte, hogy az egyes városok és községek a saját költségvetésükből pótolják a hiányzó összegeket.

Az aradi városházára ma érkezett meg Bukarestből az utasítás, amely szerint Arad 3 millió 200 ezer lej kell, hogy adjon erre a célra.

Itt említjük meg, hogy Temesvárt ugyan-csak a Nyugdíjintézet javára kilenc millió lejjel terheltek meg.

— Elverték a brüsszeli olasz alkonzult. Brüsszelnél jelentik: Ziretti olasz alkonzult csütörtökre virradó éjjel ismeretlen tettesek megtámadták az utcán, amint egymagában hazafelé tartott és alaposan elverték. Az alkonzul a sötétség miatt semmiféle személyleírást sem adhatott támadóiról.

A sötét kamara titkaiból

Bomba és börtön jutott az alfalui közbirtokosság vagyonán élősködő fiskálisoknak

A csikszeredai ügyvédi kamara helyre akarja állítani az ügyvédek presztízsét

Csikszereda, augusztus 14.

Az Avéd János ügyvéd ellen elkövetett gyergyóalfalusi bombamerénylet bűnügye egyre jobban feltárja mind azt a szennyet, kiszípolyozó lelkiismeretlenséget és galád pénzszerzési vágyat, amely az utóbbi években Gyergyóban uralkodó mentalitás lett, felülről indult lefelé és megmártta a falukat s amikor tetőpontjára ért, olyan keserűséget robbantott ki, amely sok tekintetben magyarázatul szolgál az elkövetett bombamerénylet-hez. Borzalmas erkölcsi fertő az, amelyből ez a merénylet kitermelődött. Mert a gyergyóalfalusi közbirtokosság körüli elkeseredett harc már eddig is termelt ki merényleteket. Halál is volt. Akkor azonban csak a kés őlt és az áldozat nem a szellemi vezérek közül került ki, hanem alulról, azok közül, akiket a diplomás szellemi vezérek a maguk aljas pénzszerzési vágyai szerint rángattak, egymásnak uszítottak és kihalaszták.

Most, hogy Barabás János dr.-t, a másik alfalusi ügyvédet, az értelmi szerzés megdöbbentő vádjai alatt leartóztatták, az egész csunya kelevény felfakadt és ömlik belőle a genny. A napokban broszura jelent meg Gyergyóban. Címe: az államügyészség figyelmébe. Aláírás: A gyergyóalfalusi közbirtokosság igazságérző tagjai.

Oh, hát vannak még ilyenek is? Azok, akik az alfalusi rémregény bonyodalmas titkaiba legalább részben betekínthettek, úgy sejtik, hogy

ez a broszura is csak egyik füzisa az évek óta tartó öldöklő harcnak, amelyben egyik oldalon sem volt és van az igazság, mert mind a két oldal csak azért harcolt és gyilkolt erkölcsileg, sőt fizikailag is, hogy a maga javára hará-

SOC. HOTELURILOR ŞI CAZINOULUI DIN SINAIA S. A. R.

közli, hogy a Bulevardul Ghika-en levő

50% kedvezmény
a CFR. vonalain

SZINAJAI UJ KASZINÓ

RULETTE
BACCARAT

részére leszerződötték a híres
Jazz-Jolly-Boys, 12 jogoszláv diákból álló jazzband-et.

naponta matiné és tánc-soarek, kiváló attrakciós számokkal.

rek végják zsebre. Barabás János például, aki sehonnán sem hiányzik. És Avéd János, aki ugyancsak tevékeny részt vesz az irtó közbirtokossági harcban.

Becsületes szívvel, jóakarattal és a társadalmi helyzetükkel járó kötelességgel mennyi jót tehetett volna ez a két ügyvéd a megbomlott erkölcsű Alfaluban, hiszen „népmentők” és „fajvezérek” is voltak.

Az a vagyon, ami Alfaluban elusztott, előre látható elosztással évszázadra biztosíthatta volna a község jövőjét, bármilyen nehéz idők közepette is.

Csakhogy ez a két ügyvéd éppen a megbomlott jogrendet, a visszaélések és vesztetések megszorított lehetőségét használta ki. Arra használta ki, hogy a fajszeretett elvén magának kisajátított népet vagyoniilag is kisajátítsa.

A tisztességtelen vagyonszerzés átka feküdt rá a falura, ez irányította terpeiket, ennek a szolgálatába állították a megfertőzött falut is, amíg egyik a bomba áldozata lett, a másik pedig az ügyészségi fogház lakója.

Az alfalusi közbirtokosság pedig leszegényedett, a végrehajtott mindennapi vendég s minden látogatása nyomán egy-egy család marad az utra, vagy egy-egy házacska telik meg a reménytelenség bus jaogatásával.

Ez az alfalusi bombamerénylet háttere. A kiadott broszura sokmindenre rávilágít. Nem csoda, ha Csik minduntalan

végigborzong s meghatározhatatlan remegés száll azokra is, akik talán nem érzik bűnösöknek magukat. Az elkecseregett tömeg könnyen általánosít s az egyre erőteljesebben kifejlődő ügyvédelles hangulat dermesztő szélként vág végig a megyén.

Időszerű, hasznos és okos gondolat volt a csikszeredai ügyvédi kamarától, hogy szigorúan vizsgálatot rendelt el mind azon ügyvédek ellen, akik ügyvédtársaik, akár a nagyközönség részéről panaszra szolgáltatnak okot.

Az ügyvédi kamara helyre akarja állítani az ügyvédi kar megtépászott erkölcsi presztízsét.

Abrahám József dr., a kamara elnöke jelentette ki:

— Sajnos, annak, nagyon sokan vannak az ügyvédek között, akik hivatásukhoz méltatlanoknak bizonyultak.

A tisztogatás és a teljes mértékkel való büntetés, az erkölcsi követelmények százszázalékos szem előtt tartása most már elkerülhetetlen. Két súlyos ítélet már elhangzott. Az egyik gyergyószentmiklósi ügyvédet előbb hat hónapi, majd egy más ügyből kifolyólag kétévi prakszisz-fosztásra ítélték, a másik ügyvédet pedig egy évre tiltották el az ügyvédi működéstől. És a vizsgálat még sok ellen folyik.

Az ügyvédi kar presztízse valóban megkívánta ezt a felfokozott szigorúságot.

Keleti levelek

Irja: Baktay Ervin Adjar — a teozófusok Rómája

Néhány kilométernyire Madrasztól, az Adjar-folyó partján, terül el a róla elnevezett teozófus-telep és székház, a teozófiai mozgalom központja. Itt futnak össze a világ minden országában működő teozófiai egyesületek jelentései, s innen kapnak szellemi irányítást munkásságukra.

A teozófusok jelenlegi feje Besant asz-szony, aki nyolcvanestendős kora dacára is páratlan energiát fejt ki. Amire nagy szüksége is van a teozófiai társaságnak, mert a komolyabb igazságkeresők bizony egyre nagyobb számmal válnak ki belőle, s manapság már alig-alig szerezhetnek olyan reprezentatív „parádés” tagokat, különösen az indusok közül, mint amilyenekkel régebben dicsekedhettek. Az egyetemes világvallásnak szánt teozófia, mai formájában, nem ígérkezik örökéletűnek, mi több, még nagyon hosszúéletűnek sem. A Krisnamurti személyével kapcsolatos világmegváltó messiáskodás éretlen és szinte észlelő propagandája elriasztja a régi teozófusok minden komolyabb elemét, különösen Indiában.

Szép, nyugalmas ligetben terül el a teozófus-telep. De, amint belépek a főépület nagy földszintes csarnokába, egyszerre megcsap az a furcsa, erőszakolt, keresett „szellemiség” atmoszférája, melyet már huszas éveim elején oly bántónak találtam a teozófusok írásaiban, hogy ugyancsak rövid idő alatt keresztülvégődtem életem teozófiai szakaszán. A falakon köröskörül a különböző vallások alapítói s emblémái láthatók, szép épületszobrászi kivitelben, bemészelt gipszdomborművekre emlékeztetve. Számmra sajtóosan szimbólikusak ezek az ábrázolatok: félek, hogy a teozófus képzeletvilágában az egyes nagy vallások s alapítók hasonlóan eltorzítva jelennek meg, mint itt a falon. A Jó Pásztor hárányt tartó alakja szinte vallásgyalázás,

olyan gyatra szobrászati „alkotás” képviseli; Zarathustra kezéből csak a Davy-lámpás hiányzik, hogy egészen multiszadabeli selmeci bányásznak hasson. Buddha, Krisna, Mohammed, Guru Nának és Mózes alakjai is inkább vallásellenes értelmekeket alkalmasak kelteni még a közepes ízléssel bíró szemlélőkben is. Okosabb lett volna elhagyni ezeket a képmásokat; elég a sok misztikus embléma, a Kereszt mellett a szvástika, az egyiptomi Tau-jel, a félhold, a Dávid-csillag, a hindu Om jele, a Szikh-felekezet harci korongja, lánzsahegye és keresztbetett kardjai stb., hogy a bókuszpókuszokra hajlamos látogatóban a megemérett, de éppen ezért rejtelmes borzongásokat ígérő Miszticizmus biszergető áramát megindítsák. Az nem baj, hogy az egész teozófiai élmény végeredményben kaotikus valami marad: ugyanis, aki a vallások mélyebb megismerésére, főleg pedig a maga életét irányító, az érzéséhez legközelebb álló vallás megismerésére vágyik, azt a teozófikus poipourri nemcsak elégtetheti ki.

Itt mindent együtt találunk fel s az egész misztikus egyveleget leöntik a „magasabbrendűség” pikáns szószával. Mert a teozófus, hiába ismeri el Jézus igéinek igazságát is (ugy többek közt), nem hajlamos az „alázatos szívűség”-re; bevallottan, vagy bevallatlanul, mind felsőbbrendű embernek tartja magát, aki be van avatva Isten útjaiba s céljaiba, s oly titkoknak részese, melyekhez képest a „lelki szegények” halk odaadása s melegszi, egyszerű hite, magyaráni mondva csak suviks.

E sorok olvasói közt esetleg akadnak magyar teozófusok is, akik talán igen különösnek találják, hogy éppen szerény magam, aki tíz év óta írok a hinduizmusról, s a keleti világnezetek értékéről, s általában a Vallás mély jelentőségéről, ilyen kicsinyítő hangon szölok a teozó-

fiáról. De a dolgok másképpen látszanak a messzeségből s a jóhiszeműség (már pedig a teozófusok közt sok a jóhiszemű, igazságot kereső ember) a távolból feléje derengő misztikus felhőtemplomtól sok olyan szépséggel ruházza fel, amelyek csak a maga képzeletéből s vágyódásából születtek. Közelből, behatón azem-lélve azonban mindent, az értékeken kívül fogyatékoságok, végzetes hiányok, vagy felesleges, összhangrontó, olcsó cikornyák is a szemünkbe tűnnek. Magam is, amint egyre mélyebbre hatoltam a kleti tanokba, fokról-fokra rácszméltam nemcsak arra, ami szép és nagyvonalú megvan bennük, hanem arra is, ami pótolhatatlanul hiányzik belőlük. Jó az: az előretörékvés lépcsőfokain „átértékelni” minden értékeket. Annál is inkább, mert ennek az átértékelésnek rendesen az egyéni hiúság áll az útjában.

Megfontolandó tény, hogy nagyon sok magas szellemi fejlettségű indus (akiket a teozófiai társaság a legbensőbb körbe avatottjai közé bebocsátott) mélyesgá ellenszenvenvel hagyta ott az egészet. Nem egy ilyen emberi ismeret Indiában. Amit ezektől a tényleg beavatottaktól hallhatam a teozófusok legexkluzívebb köréről, az méltán elvehette kedvemet a Társaságtól. De idestova husz esztendő óta gyűjthettem személyes tapasztalatokat teozófusokra vonatkozólag. Európában is. Minden igazán törekvőszellemű teozófus, ha mélyebbre tekintett a tetszetős miszticizmus játékainál, előbb-utóbb el-vált a teozófiai társaság útjaitól. S a „hivők” nagy tömegét csaknem minden országban vagy a még fel nem ébredt jóhiszeműek, a lelkeleg kibillentek s az álmisszticizmus utvesztőiben végképpen eltévedtek teszik ki. Persze vannak olyanok is, akik „elvhűségből” vagy érdek-ből tartanak ki a teozófia mellett még azután is, mikor már rácszméltak a tan belső fogyatékoságaira.

A teozófia alapgondolata, hogy minden vallás tartalmaz igazságot, sőt hogy minden vallás ugyanannak az igazságnak más és más formába öntése. Eszerint az emelkedett szellemű ember akkor jut közelebb az igazsághoz, ha az összes vallásokból összehangolt tant, a teozófiát választja vezetőjéül.

A Nemzeti Bank mégis szanálni fogja a Bercovitz-Bankintézetet

A törvényszék augusztus 21-re halasztotta a kényszeregyezségi tárgyalást

Bukarest, augusztus 14.

A törvényszéknek ma délelőtt kellett volna döntenie a Bercovitz-bankház kényszeregyezségi kérése felett. A bank részéről Max Bercovitz és egy delegált igazgató jelent meg, akik kérték a tárgyalás elhalasztását, arra való hivatkozással, hogy tárgyalások folynak a Nemzeti Bankkal a bajbajutott pénzügyi intézet szanálása ügyében. A törvényszék ezen az alapon augusztus 21-re halasztotta a kényszeregyezés tárgyalását.

A bajbajutott pénzügyi intézet betétesei között is az a felfogás alakult ki, hogy a bankot szanálni lehet, ha részeseik abból az egymilliárd lejből, amely a Bank-szindikátusnak ilyen célokra rendelkezésére fog állani. A szanálást megkönnyíti az a körülmény, hogy a betétesek hajlandók a látra szóló betéteket határidős betétekké átalakítani. A betétesek megbízásából Weiler, Marc és Stefanescu hétéfőn fel fogják keresni Manoilescu bankormányzót, akivel ilyen értelemben tárgyalnak.

Az amerikai Gangster-bandák fokozzák hadi tevékenységüket

Évente átlag százhusz bombamerényletet követtek el a szeszcsempészek. — A rendőrség abban bíz, hogy a bandák végül is teljesen kipusztítják egymást

Chicago, augusztus 13.

A szeszcsempészeknek, a „hold up”-bandáknak, a sarcolóknak és gangstereknek még mindig győngyöket van Amerikában. A nagy tengerentúli metropolisok egyikének sincs nyugodt perce miattuk és az amerikai rendőrség „tehetetlenül” áll üzemeikkel szemben. Nap-nap mellett ad hírt a világsajtó gyilkosságokról, bombamerényletekről, az amerikai rendőrség fogadkozik, a legszigorúbb nyomozást helyezi kilátásba, a bűnösök példás megbüntetését ígéri, de

azután minden ilyen ügy, egyenként és összesen, lassan elalszik és folytatódna a tolvábi rémségek.

Az Egyesült Államok nagy városainak lakossága a legnagyobb bizalmatlansággal és felháborodással kíséri a rendőrség munkáját és mindenki meg van győződve arról, hogy az amerikai rendőrség egész szervezete korrupt, megvesztegethető, tekintélyes részben a banditák szolgálatában áll, és ez a fő oka annak, hogy a nagy bűnösök mindig megmenekülnek az igazságszolgáltatás sújtó keze elől.

A szeszcsempészek közül jelenleg a sörccsempészek dolgoznak a legelszántabban.

Banditák élet-halálharcot vívnak egymással. Csak nemrégiben történt, hogy a chicagói Howey Hotel lakói borzalmas robbanásra ébredtek. A detonáció az épület összes ablakait összetörte és összerombolta a szálloda legelső emeletét.

Ez a város közepén, az úgynevezett Loop városrészben történt. A rendőrség megállapította, hogy

a robbanás az egyik sörccsempészbanda bosszúüve volt,

a közönség azonban kénytelen volt rövidesen a rendőrségnek abba a közlésebe belenyugodni, hogy a tettesek kézrekerítéséért a rendőrség, — bár mindent elkövetett, — hiába fáradozott. A nyomozás eredménye csupán annak megállapítása volt, hogy a szálloda melletti ház titkos korcsmájában nem Folling, hanem Saltis bandájának sörét mérték, Folling bandája tehát jónak látta a titkos csapszékét levegőbe röpíteni.

Az úgynevezett „sörháborúnak” ezeket a különböző borzalmas fegyvertényeket Chicago lakosságának kénytelen-kelletlen tűrnie kell. Tíz év múlt már el azóta, — amint azt egy amerikai statisztika megállapítja, — hogy a sörccsempészek háborúsága megkezdődött a statisztika szerint

évenként 100—120 bombamerényletet követtek el különböző amerikai városokban a sörccsempészek.

Valóságos ostromállapot az, amiben Chicago és a többi amerikai városok vannak a kü-

lönöző bandák háborúsága miatt. Természetes, hogy a szeszcsempészek a háborút komolyan veszik, hiszen közsímt dolog, hogy gépfegyverekkel felszerelt páncélautókat, bombákat, kézigránátokat, elsőrangú löfőfegyvereket főlött rendelkeznek, úgy, hogy a szeszcsempészeknek ez a módszere, a mellyel konkurrensüket legyűrni igyekeznek, lassacskán iskolát csinál más terrén-mokon is.

Példájukat legutóbb az autótaxi-társaságok követték, amennyiben a konkurrens garázsokat, minden különösebb lelkiismeretfurdalás nélkül, levegőbe röpítették. Ismeretes a bomba és a fegyver hasznos használata, különösen pénzsarcoló bandáknál is, amelyek kis tüzetemberekre vetnek ki adót s ha ezek vonakodnak a rájuk kivetett díjat megfizetni, a banda vezetői kiadják az utasítást a renitenskedő kereskedő tüzeté példás pontosság-gal repül a levegőbe.

Jellemző, hogy az ilyen bombamerénylet alkalmából a chicagói rendőrség egyik magasrangú tisztviselője milyen álláspontot foglalt el. A romok és törmelék között botorkálva, egykedvűen jelentette ki:

— Mi csak úgy tisztíthatnánk meg Chicagót a banditáktól, ha az ő példájukon okulva, az egész várost felrobbantanánk, ez azonban gyakorlatban lehetetlen, elvégre Chicagóban mégis csak több tisztességes ember van, mint bandita.

Bizzunk azonban abban, hogy a gazemberek végül is épp úgy, mint az indiánok, teljesen kiirtják egymást, az örökös háborúságban.

Ezzel szemben érdekes ideiktatunk az egyik szeszcsempészbanda kijelentését is, amely így hangzik:

„Inkább egy egész szakasz rendőrrel, mint a rivális bandának egyik-másik elszánt fíkjával szembekeverülni. A rendőrséggel összeütközni sport, a riválissal harcban szállni, borzalmas küzdelem az életért.”

A bandák harca pedig nemhogy alábbhagy-na, hanem nap-nap mellett fokozódik. — A gangsterek a vakmerőségben, a cinizmusban s a mohóságban nem ismernek határt. Hogy pedig mennyire nem gondolnak a háborúság befejezésére, azt megvilágítja egy sörccsempészbanda vezérének kijelentése, amelyet cimborái rajongva s lelkesedve hallgattak:

„A jövőben pedig még kiméletlenebbül kell folytatnunk a harcot, bombavető repülőgépeket kell beszerezni, talán ezekkel legyűrjük a konkurrensét.”

Mindez pedig nem kitalálás, nem fantasztikus mese, nem rossz tréfa, hanem rideg valóság, — olyan rideg realizmus, mint amilyen minden Amerikában.

(L.)

Augusztus 15-én megszűnik a kedvezményes árutarifa

Bukarest, augusztus 14.

Ismeretes, hogy a CFR vezérigazgatósága a három nyári hónapra úgynevezett szezon-áruszállítási tarifát vezetett be, amely a rendes árutarifánál jelentősen olcsóbb. A szezon-áruszállítási tarifa bevezetését egyrészt az érdekelt kereskedők sürgették ki az általános olcsóbbítási akció során, másrészt a vasút is szívesen belement, mert a nyári úgynevezett holt szezon alatt így akarta fokozottabban foglalkoztatni a teherforgalmat.

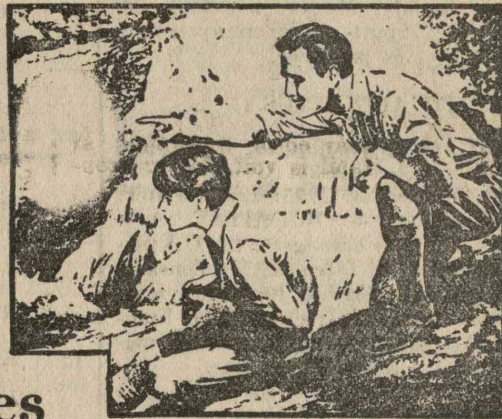
Néhány héttel ezelőtt az érdekelt kereskedők memorandumot intéztek egy a vasuti vezérigazgatósághoz, mint a közlekedésügyi minisztériumhoz. A memorandumban azt kérték, hogy a kedvezményes árutarifát hosszabbítsák meg az őszi hónapokra is, mert úgy a tűzifában, mint a gabonában, sőt az építkezési anyagokban is ezután várható némi szállítási fellendülés. A beadott memorandumnak azonban nem lett semmi eredménye. A vasuti vezérigazgatóság visszatartotta a kérést s kiadta a rendeletet, amely szerint a kedvezményes áruszállításra megszabott idő lejárt s így augusztus 15-ével Románia összes vasútvonalain újra érvénybe lép a téli áruszállítási díjszabás, amely úgy a tűzifában, mint a gabonában és építkezési anyagokban jelentős drágulást eredményez.

Nyolcévi fegyház íéltékenységből elkövetett gyilkosság miatt

Budapest, augusztus 14.

Ez év április havában Várnai Sándor állástalan kereskedősegéd menyasszonyát, Böhm Karolin cselédet alkalmazási helyén, térszavagó késsel előbb hátba, majd szívenszurta. A bűnügy csüdtörtéki tárgyalásán a vádlott elmondotta, hogy a leány gyűrűs menyasszony ellenére más fiatalemberket is fogadott a lakásán, ami miatt állandó volt közöttük a veszekedés. A gyilkosság napján reggeltől estig ivott, aztán az élesreft késsel felment a lányhoz, aki

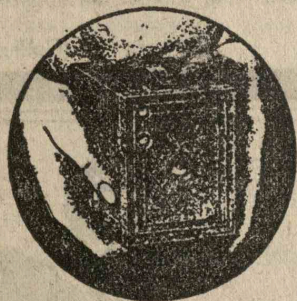
vel egyideig tréfásan elbeszélgetett, aztán eltávozott. Később újra visszament s a folyósón folytatták a beszélgetést, a minek az eredménye újra csak összeszó-lalkozás lett. A veszekedés hevében elvesztette önuralmát és a leányra támadt azt azonban, hogy a gyilkosság miként történt, nem tudja. A bíróság az orvosszakértők kihallgatása után igazoltnak látta az előre megfontolt gyilkosság esetét és nyolc évi fegyházra ítélte a vádlottat.

Egy érdekes felvétellel vagyont nyerhet

Kérje még ma a

Kodak-verseny feltételeit

Ha elolvassa a verseny-szabályokat, még fog róla győződni, hogy ugyanolyan esélye van az első ajjat egy 550 letes Hawk Eye ké-szülékkel megnyerni, mint a legdrágább géppel.

CSATTANTSA el a fényképezőgép zárját - csináljon egy érdekes felvételt és kitűnő alkalma van vagyont nyerni és hírnévre szert tenni. Nem kell gyakorlatának lennie — a verseny feltételei olyanok, hogy a nyerő kép az első kísérlet is lehet. Egy külön füzetet állítottunk össze, amely e nagy verseny feltételeit tartalmazza. Kérje azt bármelyik fény-képzési szaküzletben, vagy írjon érte a ro-mániai versenyirodának.

A román jury tagjai: Popovici Lili urnő, Sadoveau J. M., Minulescu Ion és Grant P. urak. E nevek biztosítékai az intelligens és pártatlan bíráskodásnak.

KODAK NEMZETKÖZI Amatőr Fénykép-Verseny

Május 1 — Augusztus 1

Szabályokért írjon a romániai versenyirodának: KODAK S. A., Str. Edgar Quinet 6., Bukarest.

ASTRA MOZGÓ BRASSÓ

Ma, pénteken augusztus 14-én fut még:

„Mesék az írógépről” (DIE PRIVATSEKRÄTERIN)

Főszerepben: Renate Müller és Felix Bressart.

Következő műsorunk: „A rejtelmes sziget”

JULES VERNE „20 000 mérföld a tenger alatt” című regénye nyomán. — Mindenki, gyermek és felnőtt ismeri a nagy író eme híres regényét. A film semmiben sem marad el a regény mö-gött, lebecsülő drámai cselekmény, megkapó szépségű színes felvételek a tenger mélyéből. — Williamson módszer alapján. — A szereplők részben németül beszélnek. — Jobb és tartal-masabb minden eddigi készült hangosfilménél. — A filmet az ifjúságnak is ajánljuk

Jön: „Mary Dugan bűnbőre”

A legizgalmasabb élmény, amelyet a mozgó nyújthat. — Csak 16 éven felülieknek.

Sport

WAC-HUNGARIA

5:1 (4:0)

Budapest, augusztus 14.

Tizenötezer főnyi nézőközönség jelenlétében játszotta le tegnap óriási érdeklődéssel várt mérkőzését a WAC a Hungáriával. A mérkőzésen a Hungária teljesen megérdemelt vereséget szenvedett.

Az első félidőben csatársora még az ellenfél területén mozgott, a második félidőben azonban még a védelme is felmondta a szolgálatot, különösen a kapus, aki három gólt engedett be.

Ezzel szemben a WAC briliáns játékot produkált. Bámulatos volt a játékosok technikája és összjátéka. A gólok a következő sorrendben következtek: a 6-ik percben Hilt center, a 16-ik percben Hanek, a 20-ik percben Huber, a 22-ikben ismét Hanek, a 40-ikben ismét Hilt. A 44-ik percben Huber handszezik, mire Barátki tizenegyesből berugja a záró gólt.

Rádió műsor

VASARNAP, AUGUSZTUS 16.

BUKAREST. 11.30: Biblia-olvasás. 11.45: Templomi kar. 12: Rádiózenekar. 13: Gramofon. 19.10: Zenekari hangverseny. 20: Rádióegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Bőregér, Strausz operettje. — BUDAPEST. 9: Híradó, szépségápolás. 10: Egyházi zene és szónoklat. 11: Strausz-hangverseny a salzburgi ünnepi játékok keretében, a bécsi filharmonikusok közreműködésével. 15: Gyermekelőadás. 16.15: Magyar hangverseny. 17.30: Előadás. 18: Magyar népdalok. 18.50: Előadás. 19.30: Csellóhangverseny. Kodály: Magyar népdalok. 20: Énekhangverseny. Sport- és löversenyeredmények. 25: Cigány- és jazz-zene.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 17.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 20: Rádióegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Csevegés. 21.30: Előadás. 21.45: Zongorajáték. 22.15: Kamarazene. — BUDAPEST. 9.15: Hangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: Kvarített. 16: Előadás. 17: Tárcza. 17.30: Zenekari hangverseny. 18.30: Előadás. 19: Cigányzene. 20: Honvédszenekar hangversenye. 22.15: Francia előadás: A cigányzene kapcsolatban a magyar költészettel. Utána: Cigányzene.

KEDD, AUGUSZTUS 18.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Román zene. 20: Rádióegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Rádiózenekar. 21.30: Előadás. 21.45: Ének. 22.15: Rádióhangverseny. — BUDAPEST. 9.15: Hangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: Szalózenekar. 16: Tristan és Izolda (Bayreuth). 22: Sport- és löversenyeredmények. Utána: Cigányzene.

SZERDA, AUGUSZTUS 19.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Román zene. 19.10: Rádiózenekar. 20: Rádióegyetem. 20.40: Énekhangverseny. 21: Hegedűjáték. 21.45: Zenei szkeccs. 22.15: Zongorajáték. — BUDAPEST. 9.15: Hangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. 16: Előadás. 17.30: Zenekari hangverseny. 18.45: Előadás. 20: Cigányzene. 21: Keleti Lili zongorahangversenye. 21.45: A városi színház zenekarának hangversenye.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 20.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Könnyű zene. 20: Rádióegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Ének. 21.20: Szimfonikus hangverseny. 22.15: Rádiózenekar. — BUDAPEST. 9: Körmenet. 12: Az opera zenekarának hangversenye. 14: Gramofon. 15.45: Gyermekelőadás. 18.10: Magyar népdalok. 20: Vigjáték. 22: Cigányzene. 22.45: Az operai zenekar hangversenye.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 21.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 19.10: Rádiózenekar. 20.20: Gramofon. 21: Carmen opera. — BUDAPEST. 9.15: Hangverseny. 16: Előadás. 17.30: Magyar dalok. 18.15: Szalózenekar. 19.25: Előadás. 20: Liszt-est.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 22.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Könnyű zene. 19.10: Zenekari hangverseny. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Színház. 22: Tánczene. — BUDAPEST. 9.15: Quartett. 12: Déli harangszó. 12.05: Orosz balalajka. 16: Előadás. 17: Génutól Lisszabonig. Előadás. 17.30: Cigányzene. 19: Humoros előadás. 20: Három egyfelvonásos. 23: Cigányzene.

A FORD-karaván

amely az egész országot bejárja, kizárólag a világhírű „Firestone Gum Dipped” gummival van felszerelve.

A tény, hogy a világ legnagyobb automobilgyára a Firestone gummiköpenyeket használja és ajánlja, kiválóságuknak és ellentállóképességüknek legjobb bizonyítéka.

Ezen hívaló márka mindenütt előnyben részesül!

Firestone

Külföldi humor

A LELEMÉNYES LOVAG

— Mondok egy találós kérdést: Mi a különbség az autótaxi és az autóbusz között?
— Nem tudom biz' én!
— Rendben van, akkor autóbuszon megyünk.

(College Life.)

HELYES LOGIKA

— Mondd, papa, kik azok az ősök?
— Hát például én vagyok a te ősöd, a nagy-papa meg mindkettőnk őse.
— Hát akkor voltaképpen miért vannak az emberek olyan nagyra az őseikkel?

(Lustige Blätter.)

AZ ELŐZEKENY ÜZLETEMBER

Főlháborodott vevő: Mondja csak, hát nincsen ebben az üzletben egy szemernyi becsületesség sem?

Boltos: Nincs, kérem; de, ha tetszik, parancsolni, holnapra beszerezhetek.

(Brown Jug.)

“Tricoline”

A SELYEM RIVALISA

A valódi „TRICOLINE” anyagból készült ingek, gallérok és pizsamák kényelmesek, elegánsak és tartósak. A felülmulhatatlan minősége és a rendkívüli izléses mintázata sem a mosásban, sem a hosszas viseletben nem változik. Kitűnőek, tetszetősek és tartósak.

A valódi anyag szélén ott látható a „TRICOLINE” embléma. A valódi Tricoline anyagból készült fehérneműn rajta van a „TRICOLINE” címke.

A MANCHESTERI „WEMCO” CÉG EREDETI KÉSZÍTMÉNYE.

Kizárólagosság Románia részére:

GOLDSTEIN & ORENSTEIN

GALATI

BUCUREȘTI

Hírek

A taxi-soffőr témát ad

Bukarest, augusztus 14.

Öten peródtünk össze Bukarestbe sodródott erdélyi magyarok minap éjjel az egyik autómata-büfé szűk terraszán. Hűsültünk és beszélgettünk egy-egy espresso-fekete mellett.

Egy soffőr vitte a szót. Ne tessék csodálkozni: igen, soffőr, taxisofoőr. Most legalábbis az, miután hiába szerezte meg három évvel ezelőtt Berlinben a gépészmérnöki diplomát. Nem tudott mit kezdeni vele s hosszas próbálkozás után levetődött ide és a volán meléült. Egyelőre meg van elégedve ezzel a kenyérrel is.

Azt fejtegeti, hogy minden írónak, s általában emberábrázoló művészeknek, legalább egy jó félesztendeig taxi-soffőrködni kellene. Akkor volna igazán élménye, emberismerete, témája.

— Hallgassanak ide, — illusztrálja rögtön a felfogását, — hát kell-e pompásabb regény-téma, mint az az eset, ami a napokban esett meg velem?

— A jobb mellék-utcákon portyáztam utat után a Boulevardul Bratianu Pache között. Éppen esteledett. Egyszer csak egy kapualjból egy tisztas öreget int a járdához.

— „Hova tetszik?” — kérdelem udvariasan, s már nyitom is a kocsim ajtaját.

— „Nem megyek én sehová”, — válaszolja titokzatosan s fűrkészve néz az arcomba. — Csak egy kis személyes kéresem volna magához. Ugye-e, nem árul el, ha beavatnom családi ügyeimbe?

— Ó, kérem! — mondom szolgálatkészen, most már ugyancsak feszült kíváncsisággal. — Megtanultam szenteknek tartani a családi titkokat és rászolgálni a bizalomra.

Erre rövid habozás után egészen szorosan odajött s volán-ülésemmel s fülemhez hajolva, előrukkolt a rejtélyes dologgal.

— Nézzen, kérem, kedves uram: ebből a kapuból itt nemsokára ki fog lépni a feleségem. Magas, fiatal, határozottan csinos és érdekes hölgy, világoskék felöltőben és ugyanolyan színű kalapban. Azt mondta nekem, hogy moziba megy, amiben erősen kételkedem. Nos, fogja magát, figyelje meg, tényleg a moziba megy-e, s holnap délelőtt tíz órakor számoljon be nekem az irodámban. Itt a cím. Jelentsen mindent úgy, ahogy látta, s én nem maradok hálátlan...

— Ezzel az öreg eltűnt. Aztán nem mult el tíz perc s valóban kijött a világoskék felöltős hölgy. Körülnézett, majd nekiabált a Boulevardul Elisabeta elejének. En persze, feltűnés nélkül, lassan utána.

— Odaért az egyik mozihoz. Nézegetni kezdte a felőteleket, amikor egy fiatalember sietett hozzá. Halk örömmel üdöztölték egymást, összesugták, aztán gyorsan egy másik taxiba ültek. De persze most is utánuk. De csak egy ideig. A továbbiakat ugyanis tudtam már...

— Hajnalban holfáradtan mentem haza, de nem tudtam elaludni. Folyton azon töprengtem, mit mondjak az öregnek? Mondtam meg az igazat. Sajnáltam az asszonykát. Viszont galádságnak láttam azt, hogy hazugsággal fizessem vissza az öreg bizalmát. Nem tudtam dönteni. Végül is abban állapodtam meg, hogy majd azt mondok, ami éppen jön. Ráhagyom a dolgot ösztönöm pillanatnyi jóindulata.

— Délelőtt tizkor természetesen beállítottam az irodába. S tudják, amint a teljes napi világitásban megláttam az öreg összeesett alakját, sápadt, ványadt arcát, hát... „Na, mi újság?” — szaladt elém s a hangja furán reszketett.

— „A moziban volt, uram”, — válaszoltam szilárd, biztos hangon.

— „Ne mondja! És egyedül?”

— „Egyedül ment be és egyedül jött ki. Ehhez semmi kétség sem férhet”, — nyugtattam meg az öreget, aki egyszerre úgy felvidult, hogy madarat lehetett volna vele fogatni.

— „Nahát, ez nagyszerű! Ragyogó! Mivel háláljam meg magának, kedves uram? — Nem tudta, hogy mit csináljon: a kezemet szorongassa-e, vagy a tárcájához nyuljon. Végül is kivett előbb kétszáz, majd háromszáz lejt, aztán hirtelen meggondolta a dolgot és egy ötszázast nyomott a markomba.

„Fogadja szívesen! Nagyon-nagyon köszönöm a szíveségét...”

— Hát ez a história. Megírhatja, így történt szóról-szóra. És mondják, mikor agyal ki ilyen esetet az az író, akinek semmi kapcsolata a valóságos élettel?

A történet élénk hatást váltott ki. Sőt, vitát provokált arról, helyesen járt-e el mérnök-soffőr ismerősiünk? A társaság két pártra szakadt: pont felesbe. S mindkét szempontból hosszasan fessegettük a problémát, vajjon szabad volt-e hazudni, vagy nem?

Mi sem tudunk dönteni az alternatívában, hanem végeredményben oda lyukadtunk ki, hogy a leghelyesebb talán az lett volna, ha X. ur egyáltalában nem vállalja a spionkódást. Miután ez volt az a megoldás, amelyet mind magunkévá tettünk, felszedelőködöttünk és hazamentünk. De azért még most is töprengünk páran afölött, igaza volt-e a soffőr ösztönének?

(N.)

— LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA a szombati ünnep miatt csak hétfőn jelenik meg. A szombati ünnepi napon a közhivatalok és a bankok is szünetelnek.

— A marosvásárhelyi nyugdíjasok a kétségbeesés szélén. Tudósítónk jelenti: Beszámoltunk már arról, hogy Marosvásárhelyen beszüntették a nyugdíjilletmények kifizetését és így a tehetetlen, minden keresetet nélkülöző nyugdíjasok száza, akik már négy hónap óta nem kapták meg nyugdíjilletményeiket, a legkétségbeesettebb helyzetbe kerültek. Ma délelőtt azután néhány száz főnyi tömeg jelent meg a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóság előtt és kérték a szabadságon levő pénzügyigazgató helyettesét, hogy tegyen valamit érdekeikben. Laurenczi helyettes pénzügyigazgató kerekén elutasította a szerencsétlen nyugdíjasokat és azt ajánlotta nekik, hogy inkább forduljanak a Magyarpárthoz. Az elkeseredett nyugdíjasok akkor Puiu Demetrescunak, a király magántitkárnak a következő sürgönyt küldték: „Mi, a marosvásárhelyi nyugdíjasok kérjük, interveniáljon öfel-ségénél, hogy nyugdíjilletményeinket minél hamarabb megkaphassuk, hogy megmeneküljünk az éhhaláltól.” A marosvásárhelyi nyugdíjasok különben elhatározták, hogy augusztus 23-án gyűlést tartanak és ha addig sem történik semmi változás, ha ezt a kétségbeesett nyomort nem enyhítik már jogos illetményeik kifizetésével, akkor memorandummal fordulnak a Népszövetséghez.

— Idegrohamában szívenlőtte magát egy újpesti dúsgazdag asszony. Budapestről jelenti: Ma délelőtt Újpesten férje revolverével szívenlőtte magát és azonnal meghalt Neufeld Fülöpne dúsgazdag fiatalasszony. Neufeldék kettőnk anyagi körülmények között harmónikus családi életet éltek, az asszony azonban az utóbbi időben sokat idegeskedett. — Valószínűnek tartják, hogy idegrohamában követte el tettet.

— Egy huszonhat éves mérnök tragédiája. Werner Sándor, huszonhat éves elektromérnök, akinek mindkét lába megbénult és így teljesen munkaképtelenné vált, a legnagyobb nyomorral küzd. Kéri azokat a nemesszívű embereket, akik nélkülözni bírnak egy csekély összeget, hogy azt hozzá eljuttassák Brassó, Gyár-ut (Str. Mihai Viteazul) 68 szám alá. Minden segélypénzt a leghálásabb köszönettel vesznek.

— Leégett a lugosi Dácia-szálloda. Tudósítónk jelenti: Csütörtökön este kigyulladt a lugosi Dácia-szálloda. A tűz olyan nagy méreteket ölt, hogy segítségül hívták a temesvári és a karánsebesi tűzoltókat is, akik azonban tehetetlenül állottak a mindent felperzselő elemekkel szemben. A szálloda földig leégett. A kár meghaladja a tizenkét millió lejt.

— Lyonban összeomlott egy bérház és harminc lakót maga alá temette. Párisból jelenti: Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap Lyonban. Egy külvárosi bérház, amelyben főleg munkások laktak, összeomlott és lakói közül harmincat maga alá temetett. A katasztrófát a legutóbbi lyoni házbeomlásokhoz hasonlóan földcsuszamlás idézte elő.

— 80 darab hamis ezres. Megírtuk, hogy Ghinea brassói rendőrprefekt Zambir komiszárral egyetemben hosszú és izgalmas kalandok után letartóztattak egy öt tagból álló pénzhamisítóbándát. Vasile Marian, Neculae Jon Blendica, Gheorghe Bălăsaiu, Bârlea, Lăruț Dumitru bodolai parasztemberek vállalkoztak arra a feladatra, hogy megbővítsék az erősen megcsappant pénzforgalmat. A „pénzgyár” egyelőre még csak kézzel megrajzolt bankjegyeket hozott forgalomba, mert a klissé, amit Bukarestben megrendeltek, még nem készült el. Összesen 80 darab ezerlejtet foglalt le a rendőrség, amely bár csak közönséges papíron van, elég jó utánzat. A vállalkozó szellemű parasztokat természetesen letartóztatták.

— Strandfürdő az Orsolyaszüzek rendházának udvarán. Dombóvárról jelenti: Az Orsolyaszüzek rendházuk udvarán remek strandfürdőt építettek, a melyet az elmúlt pénteken avattak fel. A fürdővizet artézikut szolgáltatja, maga a strand pedig a legmodernebb igényeknek is megfelel. A fürdő természetesen a nagyközönségnek is rendelkezésére áll.

— Félholtra verték a haragosuk fiát. Csikszeredából jelenti: Kelemen Márton és fia lázárfalvi lakosok az elmúlt éjjel összetalálkoztak egyik haragosukfiával, a 19 éves Szántó Ábráhámmal. A két részeg ember doronggal támadt a mitem sejtő legényre, akit hamarosan leütöttek és addig verték, amíg azt hit-ték, hogy meghalt. A súlyosan sebesült áldozatot beszállították a csikszeredai kórházba, támadóit pedig átadták az ügyésznek.

— UJ FÜRDŐVONAT BRASSÓ ÉS TUSNÁD KÖZÖTT. A CFR brassói kerületi igazgatósága egy új fürdővonatot léptetett életbe, amely minden ünnep- és vasárnap fog Tusnádfürdőig közlekedni. A fürdővonat 417. A. sz. alatt először szombaton, augusztus hó 15-én indul. Indulás minden ünnep- és vasárnap Brassóból reggel 7.20 órakor, érkezés Tusnádfürdőre reggel 9.12 órakor, Tusnádról vissza indul este 18.40 órakor, érkezés Brassóba este 20.37 órakor.

MODERN SZOBRASZAT

— Rémes! Nem állithatom ki a szobromat. Elfelejtettem, hogy mit is ábrázol.

— Hát nevezd egyszerűen „Az elveszett emlékezet”-nek.

— Agyongázolta saját szekere. Csikszeredából jelenti: Kálmár István csikjenőfalvi lakos szénát szállított haza a mezőről. Menet közben, nem tudni miért, olyan szerencsétlenül esett le magasra rakott szekeréről, hogy a kerekek közé került, amelyek halálra gázolták. A szerencsétlen ember holttestére az utána jövő fuvarosok akadtak rá.

— A SÓFALVIAKÉRT legújabbban a következő adományok folytak be: Verbai Kálmánné, Simeria 100, Domokos Zsigmond, Gyulafehérvár 200 lej, 174. számú lapunkban kimutatva 22.015 lej, a mai kimutásunkban 300 lej. Eddigi gyűjtésünk összege 22.315 lej.

— ELVESZETT egy 5 hónapos, barnafoltos vadászkutya, (vizsla). A tulajdonos kéri jutalom ellenében leadni Klees, Brassó, Vasut-utca 32, szám alatt.

Vetőmagmegtakarítás, terméstopplett, üssögmertesség, nagyobb haszon

PORZOL

által. Leszállított ár!

Kapható: Aiud: Hangya Központ Dr. Szentiványi Árpád, Str. Regina Maria 19. — Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi R. T., Str. M. Stănescu 2. Baia-Mare: Haracek Vilmos Utódai, Careii-Mari: Sztruhár et Mandl, Cluj: Agromika, Cal. Reg. Ferdinand 8, Schieb et Co., Pta. Mihai Viteazul 40. Dej: Szamosmegyei Gazdasági Egyesület, Gherla: Florian Jakab Utódja, Huedin: Bodor László gyógyszerár, Ludosul de Mures: Gál Zoltán, Marghita: Glück Áron és Fia, Oradea-Mare: Takarékság Szövetkezet, Piata Unirii 5, Fenyő Ödön, Str. Aurel Vlaicu 53, Gazdasági Egyesület, Str. General Berthelot 8, Satu-Mare: S. A. a. Agricultorilor, Str. Regina Maria 17, Hangya Transzító Raktár, Sft. Gheorghe: Hangya Transzító Raktár, Saturnus Kereskedelmi Vállalat, Sighetul-Marmatiei: Drogueria „Illusion”, Darvay Béla, Sighisoara: J. L. et A. Hesshaimer, Simleul-Silvaniei: M. Schwarz, Brand József vezérigazgató, Tasnad: Schwarz S., Tg. Mures: Dávid János gyógyszerész, Hangya Transzító Raktár, Timisoara: Karner Ede r. t., Str. Bratianu 12, Gea-Krayer S. P. A., Str. Timotei Cipariu 5, Turda: Polonyi Sándor, Zalau: Dr. Bikfalvy István, Kincses et Erdey, és minden szaküzletben.

Vezérképviselet: Frederic Spodheim et Co. Bucuresti, 2., Bdul. Elisabeta 55.

C. H. Neustädter

drogéria, illatszerár és fényképészeti szaküzletben
Brassó, Kapu-utca 16.

augusztus 17-étől, hétfőtől
kezdve újból rendszeres ki-
szolgálásban részesül.

Neustädter Kurt & Fromm Ervin
drogisták.

★ TUZIFA BESZERZÉSE. A brassói református egyháznak szüksége van 50—60 öl tüzfára. Szállítandó szeptember hónapban. Ar-
ajánlatokat kér az egyház gazdasági hivatala. Kálvin János-utca 5. sz.

★ BIKSZÁD GYÓGYFÜRDŐ, Erdély Karlsbadja, a hurutosok Mekkája, nyitva június 1-től. Ivó-kura, szénsavas fürdők, hidegvíz gyógyintézet, inhalatórium és strandfürdők. Állandó fürdő-orvos, vasut, pósta, távirda helyben. — Elsőrendű diétás konyha, napi pensio 160 lej. — Orth. izr.-nak kóser vendéglő. Prospektus díjtalanul küld a fürdő-igazgatóság, Baia-Bicsad, jud. Satmar.

★ JOGOS ÖNVEDELEM, ha Schneider Józsa irászakértő grafológiai íráselemzése által megismeri hozzátartozói, jövőendőbelije, üzlettársa, alkalmazottja, stb. karakterét. — Analízis 60, 100 és 150 lejért. Brassó, Str. Brutarilor 4.

Indítás: csak VARTA
akkumulátorral biztos!

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10—40
évi időtartamra folyósíttatunk.
Kolozsvári Népbank és Zálog Hitelintézet R. T.
Szép-neca 1. S z g

SZANATÓRIUM

Dr. Leonhardt & Dr. Flechtenmacher

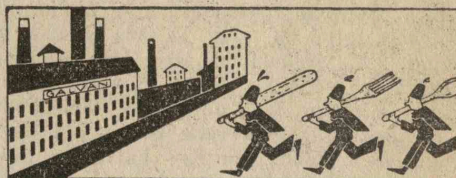
BRASSÓ, Kut-utca—Calea Victoriei 68.

Telefon 250. Telefon 250.

Tudatja a t. c. közönséggel, hogy tekintettel a jelenleg uralkodó anyagi viszonyokra, a kevesebb pénz fölött rendelkező betegek érdekében III. betegosztályt rendezett be, jelentékenyen leszállított ellátási és műteti díjakkal és ezenkívül az I. és II. osztály díjait is légyegesen leszállította. Ez által a szénvedő betegek a jelen súlyos anyagi krízis alatt is szanatóriumi kezelésben részesülhetnek.

Fürdőszoba-

berendezési cikkek, gáz és forr-
csövek állandóan raktáron.
„Armatura” r. r. t. Fiók cégnél
Brassó, Malom-u. 1. (Kut-u. sarok).

Vendéglősk! Adjátok be végre rozsdás evőeszközöket a

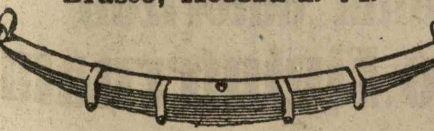
Házlasszonyok! GALVAN-hoz

Brassó, Hosszu-utca 168.
ahonnan rövid idő alatt kifogásalanul kromatizálva vissza kapjátok.

Szabó Márton

Brassó, Hosszu-u. 74.

Speciálisan berendezett autó-rugó üzem

Kész rugók raktáron. Javítások gyorsan készülnek. — Rugók a legújabb

módszer szerint ruganyosíttatnak

Mélyen leszállított árak!

— A serdülő ifjuságnak reggel felkelkor egy-egy kis poháryi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának fiuknál és leányoknál igen fontos eredményeket köszönhetünk. A gyermek klinikákon a Ferenc József vizet már a kicsinyek makacs szorulásakor kitűnő sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A lupényi kórház ablakán kiugrott egy lázas beteg és meghalt. Déváról jelentik: Lukács Mózes vasuti sorompóőr, súlyos lábdagánattal került a lupényi kórházba, ahol 7-én éjjel öntudatonkívüli állapotban kiugrott az ablakon és a kórházat szegélyező mély árokban kezé-lábát teljesen összetörte és agyrázkódást kapott. A beteget az ugrásból kifolyólag szenvedett sérülései miatt megoperálták, azonban három napi szenvedés után f. hó 10-én meghalt.

— **MEGHALT HASSAN NURI, AKI AGYUVAL LÖVETTE MONTECARLÓT.** Newyorkból jelentik: Néhány nappal ezelőtt, szegényes viszonyok között, kórházi ágyon meghalt Newyorkban Hassan Nuri bey, aki arról volt egykor nevezetes, hogy Monte Carlót ágyukkal akarta lövetni. Hassan Nuri bey a világháborúban egy török cirkáló parancsnoka volt, mint reaktívált tiszt. Husz évvel ezelőtt cirkálójával világkörüli uton volt és felkereste Monte Carlót is. Éjszaka eltévedt a játékkaszinóba s elvesztett 40.000 frankot. Másnap reggel a játékkaszinó igazgatóságánál megjelent egy matróz-küldönc, aki a kikötőben horgonyzó török cirkáló kapitányától hozott levelet. Hassan Nuri bey tengerészkapitány a levélben azt követelte a játékkaszinó igazgatójától, hogy azonnal fizessék vissza neki az elvesztett 40.000 frankot, különben halomra löveti a kaszinó palotáját. Hogy nyomtatékot adjon felszólításának, nyomban öt-hat riasztó lövést adott le a cirkálóról. — Az igazgatóság nagy ijedségében a matróznak kifizette a negyvenezer frankot, mire a cirkáló elhagyta a kikötőt. A kapitány azonban nem uszta meg ilyen olcsón a mulatságot, mert Konstantinápolyban értesültek a vakmerő csinyről s hadbírószág elé állították a kapitányt, akinek el kellett hagynia a török tengerészetet. A világháborúban azonban ismét felvették az egyébként kitűnő tengerészt a török hadseregbe.

— **Lehet-e felekezeti ünnepnapon árvereztetni?** Déváról jelentik: Folyó hó 8-ra volt kitűzve egy lupényi földhözragadt szegény cipésznek egyetlen munkagépére az árverés. Mert a végrehajtást szenvedett egyébként vallásos zsidó, műhelyét szombatra való tekintettel nem nyitotta ki s ezért a végrehajtó előbb lakatossal, majd vasdoronggal kiakarta nyitni, miközben százakra menő tömeg verődött össze, akik szitkokkal illették a végrehajtót. Végül is mert az ajtó nem engedett, a végrehajtó az árverés megüszítése miatt jegyzőkönyvet vett fel s most ezen a címen indul meg a zsidó cipész ellen az eljárás.

— **HUNYADMEGYEI HIREK.** Déváról jelentik: Stanciu földművelésügyi alminiszter vasárnap, folyó hó 16-án, Dévára érkezik, erdőügyi, stb. sérelmeknek személyes tanulmányozása és rendezése végett. A vármegye területén mintegy 4-5 napig fog tartózkodni és ellátogat a Zsilvölgyébe is. — A dévai nyugdíjasok közül mintegy hatvanan folyó hó 11-én délután 5 órakor, a városházának tanácstermében értekezletre gyűltek össze és elhatározták, hogy a vármegye nyugdíjasait tömörítve, kollektíve fognak belépni az Erdélyi Nyugdíjasok Szövetkeztébe. Herbai Ágoston, nyug. polgármester elnöksége alatt egy 12 tagú előkészítő bizottságot választottak, mely bizottságnak feladata a szervekedési munkálakat előkészíteni és megalakítani a megyei szervezetet.

★ **A KODÁK FÉNYKÉPESZETI VILÁGVERSENYPÁLYÁZAT EGYEDÜLLŐ A MAGA NEMÉBEN.** „Vegyen le bármit, amirehöz kedve van és meg van a lehetősége ahhoz, hogy vagyont szerezzen.” Ezt üzeni Kodak az egész világ amatőrjeinek, ami természetesen a román amatőrökre is vonatkozik. — A fényképeket hat csoportra osztják: gyermekek, csendéletek, arcképek, tájak, sport- és kedvencek. Minden csoport részére értékes díjakat és egy nagy országos díjat írtak ki. A romániai zsűri a következő tagokból áll: Popovici Lilly, a nemzeti színház tagja, I. Minulescu, a művészeti osztály igazgatója, Sadoveanu Jon Marin író és P. Grant festőművész. Az egyes csoportok első díjat nyert felvételeit Genfba küldik, ahol az ottani nemzetközi zsűri elé terjesztik. Ez a zsűri fogja a nagy nemzetközi díjat megítélni. (167.000 lej az egyes csoportok első díjairól és 1 millió 670.000 lej a nagy nemzetközi díjért.) A technikai tökély nem fontos, csak az, hogy a kiválasztott motívum megfelelően és a zsűri tetszését kivívja. Minden amatőrnek egyforma nyereséyesége van. Ne veszítsen időt. Ha elhatározta, hogy a versenyen résztvegyen, ne halassza el a kuponok beküldését, nehogy késő legyen. Mindenki sajnálni fogja, aki nem vesz részt ezen a fényképező versenyen, ha látni fogja a díjnyertes felvételeket és meg fog győződni arról, hogy ő is készíthetett volna ilyen, vagy még jobb felvételt. Emlékeztetjük olvasóinkat arra is, hogy a be- küldési határidő 1931. augusztus hó 31.

Kérjen felvilágosítást a Kodak R. T.-től, Bukarest, Str. Edgar Quinet 6.

— **Brassói piaci árak augusztus 14-én.** Marhahus levesnek kg. 26—28, Marhahus pecsenye 42—46, Sertéshus combja 34—36, Karaj 46—48, Zsirszalonna 30—34, Zsir 42—44, Tojás drb. 150—2, Csirke párja 50—130 lej. — **Élő állatok kilóra:** Export ökör, élősúly kg.: 18—20, Sertés 18—20, Igás ökör drb. 7000—9000, Ló drb. 5000—15.000, Ló luxus, drb. 18000—24.000. **Terményárak nagyban:** Buza q 320—340, Rozs 220—240, Arpa, sör 340—360, Arpa takarmány 270—280, Zab 480—500, Tengeri, szemes 280—290, Bab, fehér 550—600, Burgonya 100—110 lej. — **Takarmányárak nagyban per 100 kg.** Széna, préselt 180—190, Széna, laza 140—160, Szalma, laza 50—60, Korpa 270—280.

Iskolák Egyesülétek

— **AZ ERDÉLYI ÉS BÁNÁTI BORBÉLY ÉS FODRASZMESTEREK SZÖVETSÉGE** marosvásárhelyi székhellyel, folyó 1931. évi augusztus hó 23-ára, Marosvásárhelyre hirdett versenytéle országos jellegű öltött. A gyorsborotváló versenyre benevezhet minden 25-ik életévét be nem töltött borbély- és fodrászsegédmunkás. Benevezési határidő 1931. évi augusztus hó 21-ike. A benevezés díjtalan. Kedvezményes fürdői utazási jegy.

— **Az Országos Magyar Párt oravicai tagozata,** a krassóvármegyei társtagozatok bevonásával Oravicán 1931 augusztus 16-án, pontosan d. u. fél 5 órakor a Lővészkerthben évi rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata: 1. A közgyűlés megnyitása. 2. Ügyvezető elnök jelentése. 3. Választások. 4. Indítványok. A közgyűlésen megszólalnak báró Ambrózy Andor bántási elnök, dr. Jakabffy Elelmér országos alelnök, dr. Páll György bántási főtitkár stb. Délben köz- ebéd, este társasvacsora lesz a „Korona” kerthelyiségében, amire kérjük külön jelentkezni a népirodában. Egy teríték ára 60 lej. Az elnökség.

— **TORDA ÉS KOLOZSVAR EGYÜTTES AKCIÓJA EGY „ERDÉLYI ÉS BÁNÁTI NYUGDIJAS SZÖVETSÉG” MEGALKATÁSA ERDÉKÉBEN.** Tudósítónk jelenti: A Torda-Varanyos Vármegyei Nyugdíj Egyesület kezdeményezésére, amelyhez a kolozsvári nyugdíjasok is csatlakoztak, megindult a nagy mozgalom az „Erdélyi és Bánáti Nyugdíjsszövetség” megszervezésére. A nyugdíjasokkal való méltánytalan és igazságtalan bánás és a nap-nap után reájuk nehezédő nyomor-atti kétségbeesés indítja a nyugdíjasokat, hogy egy táborba tömörüljenek, mert csak így remélhetik, hogy siralmas helyzetüknek javítása érdekében nagyobb sikerrel tudnak sikra kelni. Az első lépés megtételén — mert a tordai és kolozsvári nyugdíjasokból alakult 6 tagú előkészítő bizottság megható kiáltvánnyal fordul a többi nyugdíjasokhoz, hogy őket mély letárgiájukból felrzza, — most sorban fognak következni, lehető gyors egymásutánban a nagy munka főbb mozzanatai, tehát ezután a többi nyugdíjasoktól, illetőleg az ő összetartásuktól és erélyességüktől függ, hogy a nemes ambícióval megindított mozgalom a kívánt sikerhez vezessen és az országos szövetség megalakuljon, mert ezt a lelkes mozgalmat úgy a társadalom, mint a napisajtó, feltehetőleg a legjobb indulattal fogja kísérni és teljes erejéből fogja támogatni. — Lehet, hogy az előkészítő bizottság valamelyik agilis tagja személyesen is felkeresi a többi vármegyei nyugdíj-egyesületeket, de, mivel ezen a téren akadályok is állhatnak elő, — hogy az általános pénztelenségen kívül egyebet ne is említsünk, — azért ezen kiküldött bevérsára nélkül is intézkedjenek a nyugdíjasok, hogy bizalmi embereiket sürgősen válasszák meg, hogy az alakuló gyűlést minél előbb meg lehessen tartani.

— **FELVÉTEL A NYILVÁNOSSÁGI JOGGAL BÍRÓ MAROSVÁSÁRHELYI RÓMAI KATHOLIKUS FÖGIMNÁZIUMBA.** A marosvásárhelyi hét osztályú római katolikus főgimnáziumban (liceum) az 1931—32. iskolai évben a beiratások augusztus hó 25—31-ig és szeptember hó 1—3-ik napjain lesznek. A felvételt minden tanulónak írásban kell kérnie. A felvételt kérő nyomtatványok az igazgatói irodában beszerezhetők. Minden egyéb felvilágosítást készséggel megad az igazgató-ság.

4676—931. sz.

PÁLYÁZAT

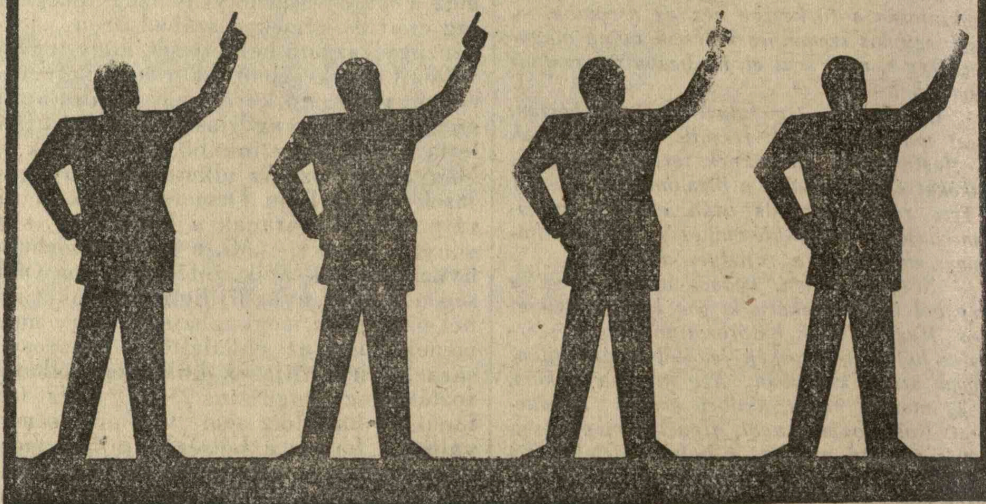
A brassói központi pósthivatal közli, hogy a Brassó I. (főposta) pósthivatalnak 80 tonna pakurára, a Brassó II. (állomás) pósthivatalnak pedig 60.000 kg. tűzifára van szüksége, az 1931—32. évi téli szezonban.

Az érdeklődők nyújtsák be ajánlataikat folyó évi augusztus hó 15-ig, a brassói központi pósthivatal pénztáránál.

Az igazgató.

Tudja Ön, mi az Aspirin?

Nem „akármilyen” fejfájás elleni por, hanem egy tablettá, melyet az egész világ orvosai rheumatismus, megfűléses betegségek, fejfájás és más fájdalma- esetén ajánlanak mint ártalmatlan gyógyszert. Valódiságuk biztos ismertető jele a BAYER-kereszt, mely minden csomagon és minden tablettán látható.

A CHAMPION

gyújtógyertyákkal elért legújabb rekord.

Veedol kisasszony és Pangborn pilóta átrepültek az Atlanti Óceánt és Berlin felé folytatják utjukat azzal a céllal, hogy a világkörüli repülés rekordját elnyerjék.

A repülés egész tartama alatt a CHAMPION AERO A. gyújtógyertyák tökéletesen működtek, anélkül, hogy ki kellett volna cserélni.

Romániai vezérképviselet:

PERL & LEWY

BUKAREST III, CALEA VICTORIEI 162.

Ügynökségek: Temesvár, Bruder Garázs. Constanța, I. Burhowsky.

Naponta készpénzinkasszó!

FIGYELEM! Magánnevőkörrel rendelkező ügynökök, (kezdők is), ajánlatokat a lap brassói kiadó-hivatalába küldjenek 2167 szám alatt.

A miniszterium által autorizált Nagyvárad Zsidó Fiuinternátus

felvesz a nyilvánossági joggal bíró zsidó liceumba, gimnáziumba, kereskedelmi és elemi iskolába járó növendékeket. Elsőrendű kóser ellátás. Mérsékelt árak. A növendékeket az igazgatón kívül 3 szaktanár és 2 pedagógus készíti elő. Minden iskolai és internátusi ügyben felvilágosítással szolgál és komoly érdeklődőknek prospektust küld az igazgatóság. Zongora tanszakát a szak-körökben jól ismert Berger Gyöngyi vezeti a budapesti Zeneakadémia által elfogadott SENN módszer szerint. A tandíjak ezen évben mérsékelték. ORA-DEA—NAGYVÁRAD, Strada Delavrancea (Ritcok Zs. utca) 17. szám.

Közgazdaság

Vasilescu-Carpen miniszter sajtó-expozé tartott:

A kormány legújabb gazdasági programjáról

Megszervezik és közös szindikátusba tömörítik a közép és kis petroleum-termelőket. Szabaddá teszik a nafta vámmentes kivitelét. Az állam, ha volna ajánlattevő, 10–15 évre bérbeadná petroleum-járukeleit. Megváltoztatják az energia-törvényt is

Bukarest, augusztus 14

Vasilescu-Carpen ipar és kereskedelemügyi miniszter ma fogadta a sajtó képviselőit és a nyilvánosságnak szánt beszámolót tartott a kormány ipari és kereskedelemügyi programjáról. A miniszter annak megállapítása után, hogy a gazdasági helyzet Romániában sem mondható rózsásnak, mert a világgazdasági krízis természetesen itt is érezteti súlyos hatását, nagy vonalakban ismertette a kormánynak azt a tervét, amelyvel az ország főbb gazdasági ágazatait át akarja szervezni.

A PETROLEUM-IPAR RACIONALIZÁLÁSA

A miniszter mindenekelőtt a petroleum-ipar átszervezésének szükségességére mutatott rá. Ezen a téren a kormánynak már kidolgozott terve van. Ez az iparág, amely fontosságban megközelíti a román gabonát, jelenleg teljesen szervezetlen.

Kivéve az egyes nagy petroleumvállalatokat, amelyek külföldi tőkével dolgoznak, ugyiszló az egész petroleum-termelés elvesztette a jövedelmezőségét.

Romániában számtalan közép- és kis petroleumtermelő vállalat van, ezek majdnem kivétel nélkül a legnagyobb nehézségekkel küzdenek.

Itt sürgősen tenni kell valamit, mert különben ez az egész hatalmas és az államgazdaság szempontjából nagyfutósági iparág tönkremegy.

Az első lépés ezen a téren, a közép- és kis-petroleumtermelők megszervezése és egyetlen nagy közös szindikátusba való tömörítése, a mely szindikátus a legmesszebbmenő állami támogatással és ellenőrzéssel fog működni.

Ennek a szindikátusnak azonkívül, hogy a román petroleumnak külföldre való kivitelét egységesen fogja irányítani, az is feladata lesz, hogy az állam érdekeit a petroleum termelésben minden tekintetben megvédje. Tudvalevő ugyanis, hogy az államnak magának is igen nagy petroleumtelepei vannak, amelyeknek bérleti járandóságait az állam természetben kapja a vállalatoktól.

Ez a természetbeni járandóság az egész román petroleum termelésnek 11 százalékát teszi ki, ami mintegy 60 ezer vagonnak felel meg.

Ennek a hatalmas mennyiségnek az elhelyezése a mai körülmények között az államnak is nagy gondot okoz annál is inkább, mivel a világpiac jelenleg köztudomás szerint nagy árverseny folyik a petroleumtermékekben.

A NAFTA SZABAD KIVITELE ÉS AZ ÁLLAMI JÁRUKEKOK BÉRBEADÁSA

A kormány azzal a tervvel foglalkozik, mondotta Vasilescu Carpen miniszter, hogy

a nafta kivitelét teljesen szabaddá teszi és minden vámmilleték alól mentesíti.

Szükség van erre az intézkedésre azért, mert a román petroleumnak nagy küzdelmet kell folytatnia a külföldi piacok szabad versenyében. A nafta kivitelét eddig azért terhelte az állam vámmal, mert egyrészt ez bizonyos jövedelmet jelentett a kincstárnak, de főleg azért,

hogy a belföldi petroleumfinomítók foglalkoztatását biztosítsa. Minthogy azonban

a külföldi államokban főleg a nyersnaftát keresik, hogy azt a maguk finomítóikban dolgozzák fel,

a kormány azzal akarja tehát elősegíteni a petroleumtermelést, hogy a nyersnafta kivitelét megkönnyíti egyrészt a vámmentességgel, másfelől azáltal, hogy

a vasúti szállítási költséget redukálja. Mielőtt azonban véglegesen döntene a kormány ebben a kérdésben, az iparügyi miniszterium több értekezletet fog tartani az érdekeltekkel a kérdésnek mikénti megoldása tekintetében.

Felmerült az utóbbi időben az a terv is, hogy az állam adja bérbe 10–15 évre a petroleumtermelésből az államot megillető természetbeni petroleum-járandóságokat. A bérbeadás koncesszió formájában történne, természetesen ha az állam megfelelő ajánlatot kapna erre valamilyen külföldi tőkéscsoporttól.

A SZÉNPROBLÉMA ÉS AZ IPAR

Igen fontos volna a szénproblémát is úgy megoldani, hogy az végül nyugvópontra jusson.

Nagyon egyszerű megoldás volna a széntermelés egyszerűen leépíteni és az egész vonalon a pakura-használatára berendezkedni. Minthogy az utóbbi sokkal racionálisabb, mint az előbbi,

Németország után Angliában vált akuttá a gazdasági krízis

A kormány áldozatot kér a társadalom valamennyi rétegétől

London augusztus 14.

Németország súlyos napjai után — a mint már az utóbbi napokban nyilvánvaló lett —

Angliában vált hirtelen akuttá a gazdasági válság.

Az államháztartás egyensúlya váratlanul megingott, aminek következtében a piacon is nyugtalanság lett urrá.

MacDonald tegnap több órán keresz-

tül tanácskozott Snowden kincstári államtitkárral, akivel abban állapodott meg, hogy a legszigorúbb takarékoságot vezetik be az egész vonalon.

A kormány egyforma áldozatot vár a társadalom valamennyi rétegétől.

A napokban kidolgozzák az erre vonatkozó javaslatokat, azután pedig rögtön összehívják a parlamentet, hogy a javaslatokhoz a felhatalmazást megadja.

Háromnapos felmondással újra korlátlanul ki lehet venni Magyarországon a betéteket

Az eladósodott földbirtokokra kitűzött árveréseket újabb három hónapra elhalasztották

Külföldön emelkednek a magyar értékek

Budapest, augusztus 14.

A 55-as bizottság csütörtöki üléséről a Magyar Távirati Iroda a következő hivatalos közleményt adta ki:

„A szakminiszterek és gróf Bethlen István jelenléteben a bizottság letárgyalta és elfogadta a kormány által kiadandó négy újabb rendeletet, amelyek a következők:

1. Intézkedés a betétkorlátozásról.
 2. A pengőértékben megállapított tartozások aranypengőben való megállapításáról.
 3. Közérdekű hitelközvetítő intézet létesítéséről.
 4. És végül a földi hitelrendezés előmozdítására az árverési határidő meghosszabbításáról.
- A „8 Órai Ujság” értesülése szerint az első rendelet teljesen felszabadítja a bankbetéteket. A rendelet értelmében az összes bankoknál három napos felmondással korlátlanul ki lehet venni a betéteket.

A felszabadító rendelet oka részben a belső hangulat megnyugvása, másrészt a külföldi tárgyalások sikeres előrehaladása.

A negyedik rendelet szerint az eladósodott birtokok ellen kitűzött árveréseket újabb három hónappal elhalasztják.

A magyarországi helyzet konszolidálódása maga után vonta a magyarországi értékek áremelkedését a külföldi tőzsdéken. Így a 2 és fél százalékos magyar vármegyei kölcsön tegnap öt ponttal emelkedett Londonban.

Az ötmillió fontos most felveendő magyar kölcsönt Olaszország, Svájc, Hollandia, Franciaország és a magyar bankok folyósítják.

Remény van arra, hogy egy későbbi időpontban még kétféle millió font fog kibocsátásra kerülni, amit amerikai bankok vennének át. Az amerikai nagybankok egyébként elhatározták, hogy a Magyarországon investált ötven millió dolláros kintlevőségüket továbbra is kint hagyják.

A Friedmann-féle akció is sikeresen halad előre. Apponyin kívül Szerényi József is részt vesz az akció vezetésében. A valutaletéti bizottság tegnap délután megalakult.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 17171

mert kalória tartalma körülbelül háromszor nagyobb és lényegesen olcsóbb is.

Ennél a kérdésnél azonban szociális szempontokat is figyelembe kell venni, elsősorban pedig azt, hogy a szénnek fokozatos leépítése a munkások tizezreit tenné munkanélkülivé és keresetképtelenné.

A szénkérdés egyelőre az átmeneti megoldás állapotába jutott azáltal, hogy a vasut két évre megkötötte a bányatársaságokkal szénszállításra vonatkozó megállapodását.

Ami az ipart illeti, itt az a probléma, hogy a mezőgazdaság favorizálása mellett gondot kell fordítani arra is, hogy nagy nemzeti ipart fejlesszünk.

Nem lehet ma már háborút viselni a nélkül, hogy egy jól kifejlett ipar volna.

A belföldi ipar védelmét és előmozdítását elsősorban a vámrendszer biztosítja. Bár a román vámprrotekcionizmus harminc év óta áll fenn, mégsem teljes.

A továbbiakban a miniszter a külkereskedelmi kapcsolatok kimélyítéséről beszélt és arról, hogy a kormány meg fogja változtatni az energiatörvényt, mivel ezen a téren is racionálisabb kihasználást akar keresztül vinni.

Tőzsde

1931. augusztus 14.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amsterdam 2067,25, Newyork 515, London 2491,50, Páris 2010, Milánó 2682,50, Prága 1518, Budapest —, Belgrád 907, Bukarest 304 és háromnegyed, Varsó —, Bécs 72,05.

Romania

Prefectura Judeiului Brasov
Serviciul Administrativ si Statistic
5918—1931. sz.

Brassó, 1931. augusztus 11.

HIRDETME NY

Tekintettel arra, hogy a földművelésügyi minisztérium 680—1927. számú rendelete alapján több brassómezei község már felvett szakembereket a katasztrális ívek összeállítására és rendezésére,

valamint tekintettel arra, hogy ezek a munkálatok, amelyeket a vármegye minden egyes községének kell elvégeznie, csak egységesen és a legnagyobb gondnal készíthetők el, erre a célra felkészült és felhatalmazott szakemberek által,

a vármegye prefekturája ezennel felhívja mindazokat a hozzáértő és felhatalmazott egyéneket, akik hajlandók ezeknek a munkáknak az elvégzésére, hogy legkésőbb folyó évi augusztus hó 20-ig a vármegye prefekturájánál okmányait benyújtják.

A prefekt. A vármegyei főtitkár. Olvashatatlan aláírás. Olvashatatlan aláírás.

ÁRVERÉSI HIRDETME NY

A Csikitsnádi Gyógyfürdő Szövetkezet 1931. évi augusztus hó 29-én, szombaton délután 3 órakor a fürdőigazgatóság irodájában, zárt, írásbeli ajánlattal egybekötött versenytárgyaláson, az 1932. évi idényre bérbeadja a következő iparjogokat:

1. a pékségeket,
2. a mészáros jogokat,
3. a fényképezési jogokat,
4. a fűszerüzleti jogokat,
5. a cipész jogokat,
6. a férfiszabó jogokat,
7. a nőiszabó jogokat,
8. a mosási jogokat,
9. a vegyeskereskedési jogokat,
10. a tejcsarnokok iparjogait,
11. a kártyos iparjogokat,
12. a bazári jogokat.

Haszonbérbe adja továbbá szintén az 1932. évre:

13. a „Legyes csárdát”, garázs használatát,
14. a régi Kursalon helyén levő bodegát,
15. az erdei cukrászdát, (Kursalon-vendéglő).

Továbbá árlejtésen kiadatik az öntözés és szemétfuvarozás, Tusnádfürdő telepén.

Iparjogok összevonása nem engedtetik meg. A fürdőigazgatóság fenntartja magának az a jogot, hogy az ajánlatok között válasszon Árverési és szerződési feltételek a hivatalos órák alatt a fürdőigazgatóságnál megtekintethetők, ugyanott felvilágosítás is adatik.

Tusnad Bai, 1931. augusztus 10.

Fürdőigazgatóság.

CEGÜNK FENNALLASÁNAK

25 éves jubileuma

ALKALMAVAL, VEVOINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDIGINÉL IS NAGYOBB KEDVEZMÉNYEKET NYUJTJUK

SZÉKELY és RÉTI ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RT.

MAROSVÁSARHELY

Fiókók: BUKAREST BRASSO NAGYSZEZEN

Kedvező üzleti feltételek! Garantált minőség! Szencációs árak!

M. KAMNER átköltözik

Az összes olvasók és egyúttal igen tisztelt vevőim figyelmébe:

Becses tudomásukra hozom, hogy augusztus 15-étől kezdve drogériámat kizárólag **BRASSÓ, KAPU-UTCA 6. SZ. ALATT**

M. KAMNER DROGUERIE

cég alatt folytatom.

Remélem, hogy t. vevőim bizalmát új üzlethelyiségemben a jövőben is meg fogom tartani. A kiszolgálást úgy mint eddig a legnagyobb figyelemmel és előzékenységgel fogom eszközölni.

Brassó, 1931. augusztus.

M. KAMNER drogéria

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bucaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Szép kis családi ház vízvezetékkel, villanyvilágítással olcsón eladó. Cim 14322 sz. a. a brassói kiadóban.

VÉGELEDÁS. Az üzlet felosztása miatt dus raktárat SZEP KÉZIMUNKAKAT ÉS HOZZAVALÓ ANYAGOKAT hatósági engedéllyel minden elfogadható áron kiárulom. Hozolitz Elza Brassó, Weisz Mihály-u. 20. 14057

Elutazás miatt hálószoza, előszoba, konyhabutor keveset használt, eladó. Cim 14347 szám alatt a brassói kiadóban.

Használt, de jó állapotban levő benzinmotoros körfűrés olcsón eladó. Róna et Kántor, Brassó, Buzasor 8. 14350

Allást keres

Mindenes szakácsnő uri családhoz ajánlkozik. Cim 14352 sz. alatt a brassói kiadóban.

Allást nyer

Szakácsnőt keresek 15-re, ki önállóan főz. Csakis hosszú bizonyítvánnyal bíró egyedülálló nő jelentkezzen délelőtt: Smiel Géza, Bucuresti, Str. Doamnei 14. II. em. 14344

Tisztességes, tiszta mindenleány, ki önállóan főzni, mosni és vasalni tud, uriházhoz azonnalra felvétetik. Érdeklődni d. e. 9 és 10 óra közt Brassó, Kolostor-utca 5. II. em. 14362

Keresek két nagyobb gyermek mellé 20-30 év körüli németül beszélő nőt, ki a háztartásban is segítkezik. Halmagiuné, Brassó, Kapu-u. 44. d. u. 4-5. 14351

MEZELARIA PESCARU, Bucuresti — perfekt elárultónőt keres. — Levelek Str. Doamnei 7. címzendők. 14256

Intelligens fahivatalnok felvétetik, szerény igényekkel. — Ajánlatokat „NÖTLEN ELÖNYBEN” jelígre a brassói kiadóba. 14318

Úveg- és textil-szakmában jártas fiatal segédet felveszek. Csakis vidéken szabadult ajánlatát fogadom el. — Bardócz Márton Sânsimion, Jud. Ciuc. 14357

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Brasov-Brassó, Kapu-utca 56-58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal) 1-77 és 82
Bucuresti-Bukarest I, Bulevardul Schitu Magureanu 21. — Telefonszám: 363-64

ABRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rovatolás nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dás: Str. S. Barnușu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófőhermegyék részére. Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Szentgyörgy-utca 6. — Marostordamegye: Szabó Jenő. Cime: Marosvásárhely, Strada Reghiului 10. — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyváradi: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula). — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László) Szatmár- és Máramarosmegyék részére. — Szilágysomlyó: (Halperin Ernő) — Temesvár: Gyárfáros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dienes József.)

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Illetékes külföldi szakemberek

ismételten ajánlják mindennemű vetőmagvak pácolásához a modern univerzális

C E R E T A N

szárazpácot. Önnek is érdeke a gazdaságos és biztos hatású, sok oldalról ajánlott szárazpácnak saját gazdaságában való használata. Ceretan eddig „Ceresan” név alatt lett árusítva.

Kapható:

Burzenländer Landwirtschaftliche Verkaufshalle
BRAȘOV, Michael Weissgasse Nr. 17

és az összes szakmabeli üzletekben.

Arigyzéket és ismertetést ad:

PHARMA STUDERUS & Co.
București 2. — Str. Spiru Haret No. 5

„Bayer-Meister-Lucius” készítmény.

WIENER MESSE

(BECSI MINTAVÁSÁR)

1931 szept. 6 — 12-ig. (A Rotunde-ban szept. 13-ig)

KÜLÖN RENDEZÉSEK:

Butorvásár / Reklámmintavásár / „A fénykép alkalmazása a reklámban” / Modern gázkészülékek kiállítása / „A villamosság a háztartásban” / Szőrmédvatsalon / Bécsi kötöttár

Radió és alacsony feszültségű-áram mintakiállítás.

Irodai szükségleti cikkek kiállítása / Vas- és patentbutor kiállítás / Építkezési és utépitési mintavásár / Műszaki újdonságok és találmányok / Élelmi és élvezeti cikkek mintavására / Osztrák télisport kiállítás

Mezőgazdasági és Erdőgazdasági kiállítás.

Utlevél vizum-nélkül! Mintavásári igazolvánnyal és utlevéllel szabad határátlépés Ausztriába, Csehszlovákia, Magyarország, Románia, Jugoszlávia, Szerbia, Horvátország, Bulgária, Görögország, Törökország, Perzsaország, Afganisztán, India, Kína, Japán, Szibéria, Észak- és Dél-Amerika, Ausztrália, Új-Zéland, Dél-Afrika, Dél-Ázsiában. Jelentékes menedéjkezdmények a román-, jugoszláv-, csehszlovák-, magyar- és osztrák vasutvonalakon. a Dunán, a Fekete-tengeren és a légi forgalomban. Felvilágosítást nyújt és vásárigazolványokat (a Lei 150) állít ki

WIENER MESSE A. G., Wien VII.

valamint a Lipcsei őszi mintavásár idejére, az OSTERREICHISCHES MESHAUS irodája Lipcsében és a tiszteltbeli képviseletek Brassóban GEBAUER ALFRED, Buzasor 10. „EUROPA” ARONSOHN H. & Társa, Főter 1. Compagnie Internationale des WAGONS LITS. Kapu utca. Korona-szállodával szemben.

Házasság

HUSZONHAT éves római katolikus kereskedő vagyok. Házasság céljából megismerkednék kifogástalan, háziasan nevelt tisztességes leánnyal, ki némi hozománnyal rendelkezik. Teljes című leveleket fényképpel ellátva „Komoly szándék” jelígre a brassói kiadóhivatal továbbít. 14346

AMERIKAI egyetemet végzett erdélyi fiatalember ottani állampolgár olyan intelligens és vagyonos izraelita leányt keres házasság céljából, ki hajlandó tengerentúli kintő kilátásokkal kecsegtető otthonát megosztani. Ajánlatokat diszkrécióval „Gyergyói-Amerikás” jelígre a brassói kiadóba. 14349

Lakás

Kiadó lakás. 4 szoba minden mellékhelyiséggel október 1-re. Brassó, Fekete-utca 15. I. em. 14184

Egy négy és három szobás modern lakás, komforttal, központi fűtéssel szeptember elsejére kiadó. Brassó, Vas-ut-utca 61. 14246

2 SZOBA parketizozva csempékkel, a nagyobbik utca felé, vízvezetékkel, 1931 szeptember 1-től kiadó. Cél-szerű orvos, ügyvéd, vagy irodának. Strada Regele Carol 25. Brassó. 14294

ABSZOLUT CSENDES, portmentes egészséges helyen, csinosan butorizott szoba egy vagy két intelligens személynek, uri családnál kiadó. Bővebbet a brassói kiadóban. 14303

Vegyes

BÉRBE VENNÉK angol mechanikájú, jó zongorát. Cimeket „Megfelelő dotáció” jelígre a kiadóba kérem.

Kolozsvári Zsidó Leányotthon Szentgyörgy-utca 9. Kélemes családias otthon. Kifogástalan ellátás. Használati nyelvek német, francia. Szakszerű továbbképzés. Mérsékelt díjazás. — Vezető Hochmann Auror. 14295

Két iskolás fiu teljes ellátást kap, mosással együtt, 2500 lejért. Brassó, Romántemplom-utca 57. alatt. 14355

Gyenge férfiak-

nak válaszbélyeg ajánlott levélben történő beküldése ellenében bérmentve küldöm szabadalmazott szenzációs találmányomat ismertető könyvemet. Cim: „Palent 601” Cluj (Kolozsvár) 1. sz. postafiók.

Marabu Keltetőgépek

gravitációs központi melegvízfűtéssel. Többszörösen kifizetve.

Rádiátorok és kazánok központi fűtésnek stb.

raktárról szállít

„MODERNA” építőipari gépek és rádiátor részvénytársaság

Brasov, Strada Infundatá (Kis-utca) 12.

Ajánlat és prospektus díjmentesen.

METALIZÁLÁS (Metallspritzverfahren)

Milyen üzemek érnek el különös előnyöket a metalizálás által?

Vas- és fémtövedék, gépgyárak, csavargyárak, reservoir és kazán-építő-műhelyek, hid- és vasszerkezeti gyárak, petrolipar, gázgyárak, cukorgyárak, mindenféle kémiai gyárak, kenyérsütődé, húsfeldolgozó üzemek, tej- és élelmiszer-üzemek, szőlőprések, vízvezetési központok, hajójavító üzemek stb.

Kivitel és felvilágosítás a kizárólagos képviseletnél:

Ing. A. JAKOBI & Co. S.A.R.

BUCUREȘTI, Strada Pompiliu Eliade 5. sz. — Metalizáló-üzem: Strada Izvor 58. szám alatt. Telefon: 306-72.